

Vurdering af bemærkninger

til udkast til miljøgodkendelse af kvægbrug på

Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Bemærkninger og vurderinger.....	4
Landskabelige hensyn og alternative placeringer.....	4
Støjgener.....	10
Transport og trafiksikkerhed.....	14
Lugtgener	18
Lys-, flue- og støvgener.....	20
Staldteknologi, ammoniakpåvirkning af beskyttet natur og begrænsning af øvrige husdyrbrugs udvidelsesmuligheder.....	22
Påvirkning af lokalsamfundet og forringelse af ejendomsværdi	27
Håndtering af spildevand og restvand.....	30
Modtagne bemærkninger.....	36

Indledning

Esbjerg Kommune har den 27. juli 2017 modtaget ansøgning om udvidelse af kvægbrug på Puggårdsvej 64, 6771 Gredstedbro. Ansøger er Sydjysk Jord A/S, Jernvedvej 200, 6771 Gredstedbro. Ansøgningen er udarbejdet af Rønhave ApS, Breumvej 12, 6740 Bramming, der står for driften af ejendommen.

Udkastet til afgørelse har været i offentlig høring i perioden fra den 9. april til 21. maj 2019. I den forbindelse har kommunen modtaget bemærkninger til projektet. Samlet er der tilgået bemærkninger fra beboerne på 21 ejendomme på Puggårdsvej og Fællesudvalget for foreningerne i Jernved/Jernvedlund. Ansøger og driftsherre har i øvrigt holdt et borgermøde d. 16. april 2019, hvor interesserede borgere er blevet informeret om det ansøgte projekt.

Der er efter høringsfristens udløb anmodet om og modtaget kommentarer fra ansøger til naboernes bemærkninger.

Esbjerg Kommune har efterfølgende anmodet ansøger om og modtaget visualiseringer af det ansøgte byggeri. Visualiseringerne har været forelagt naboerne ved en høring i perioden d. 28. august til d. 11. september 2019. Beboerne på 17 ejendomme på Puggårdsvej har indsendt bemærkninger til visualiseringerne.

Der er den 21. januar 2020 modtaget yderligere bemærkninger fra beboerne på 20 ejendomme på Puggårdsvej.

I nærværende notat er der foretaget en præsentation og vurdering af de modtagne bemærkninger og ansøgers kommentarer til bemærkningerne, hvor det er relevant. Endvidere er der angivet, hvilke justeringer der er foretaget i den endelige miljøgodkendelse. Uddragene og vurderingerne er samlet i en række emneafsnit. Hvert emneafsnit er inddelt i tre underafsnit:

- Synspunkter
- Vurdering
- Justeringer

Under "Synspunkter" er der refereret synspunkter fra naboernes bemærkninger og ansøgers evt. kommentarer hertil, som har relevans for det pågældende emneafsnit.

Under "Vurdering" er der foretaget en faglig vurdering af synspunkterne.

Under "Justeringer" har Esbjerg Kommune på baggrund af vurderingerne angivet, hvilke justeringer der er foretaget i den endelige afgørelse om miljøgodkendelse. Disse justeringer er alle foregået efter drøftelser med ansøger.

Naboerne har i forbindelse med deres bemærkninger stillet en række spørgsmål. Esbjerg Kommune har forsøgt at besvare samtlige spørgsmål i nærværende rapport.

Bemærkninger og vurderinger

Landskabelige hensyn og alternative placeringer

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej og Fællesudvalget for Jernved/Jernvedlund)

Fællesudvalget for foreningerne i Jernved/Jernvedlund undrer sig over, hvordan det meget omfangsrige anlæg kan rummes i et område, der ifølge kommuneplanen er udpeget som et større uforstyrret landskab. Ifølge kommuneplanen udgør disse områder de mest uberørte dele af det åbne land, og det er vigtigt at sikre, at ikke sker unødige indgreb. Derfor skal områderne søges friholdt for større bygninger og anlæg. Større bygninger og anlæg, der ikke kan placeres andre steder skal søges placeret og udformet, så de i mindst mulig grad skæmmer landskabet. Fællesudvalget mener, at anlægget én gang for alle kan gøre op med områdets karakter som et større uforstyrret landskab. Beboerne på Puggårdsvej spørger til, hvorfor der kan brydes med denne binding, når den nu er medtaget i kommuneplanen.

Beboerne på Puggårdsvej mener, at store og industrilignende bygninger med et samlet bygningsareal på 4,5 ha i et område, hvor der ikke i forvejen er placeret så store anlæg, ikke hænger sammen med en placering på et lokalt højdepunkt i landskabet, og spørger til om "indgrebet" kræver en lokalplan for området. De bemærker, at det umuligt kan have sin rigtighed, at man vil tillade at lægge et så massivt et byggeri på den højeste placering på gl. Ribe Amts højeste punkt (36 m over havet). Det vil skæmme hele området og i døgnets mørke timer vil der permanent være lys til gene for nærmeste naboer og hele området.

Beboerne vurderer, at det er en mangel ved det modtagne udkast, at der ikke er lavet visualiseringer af, hvordan anlægget vil påvirke landskabet, og anfører at byggeriet pga. dets omfang med nogen rimelighed må søges placeret i de områder, der i kommuneplanen er udpeget til store husdyrbrug, og spørger til, hvorfor kommunen accepterer projektet udenfor disse områder, der netop er udpeget hertil. De ønsker samtidig en redegørelse for, om produktionsudvidelsen med fordel kan placeres på en af ansøgers øvrige ejendomme, der måske ligger mindre sårbart placeret i landskabet.

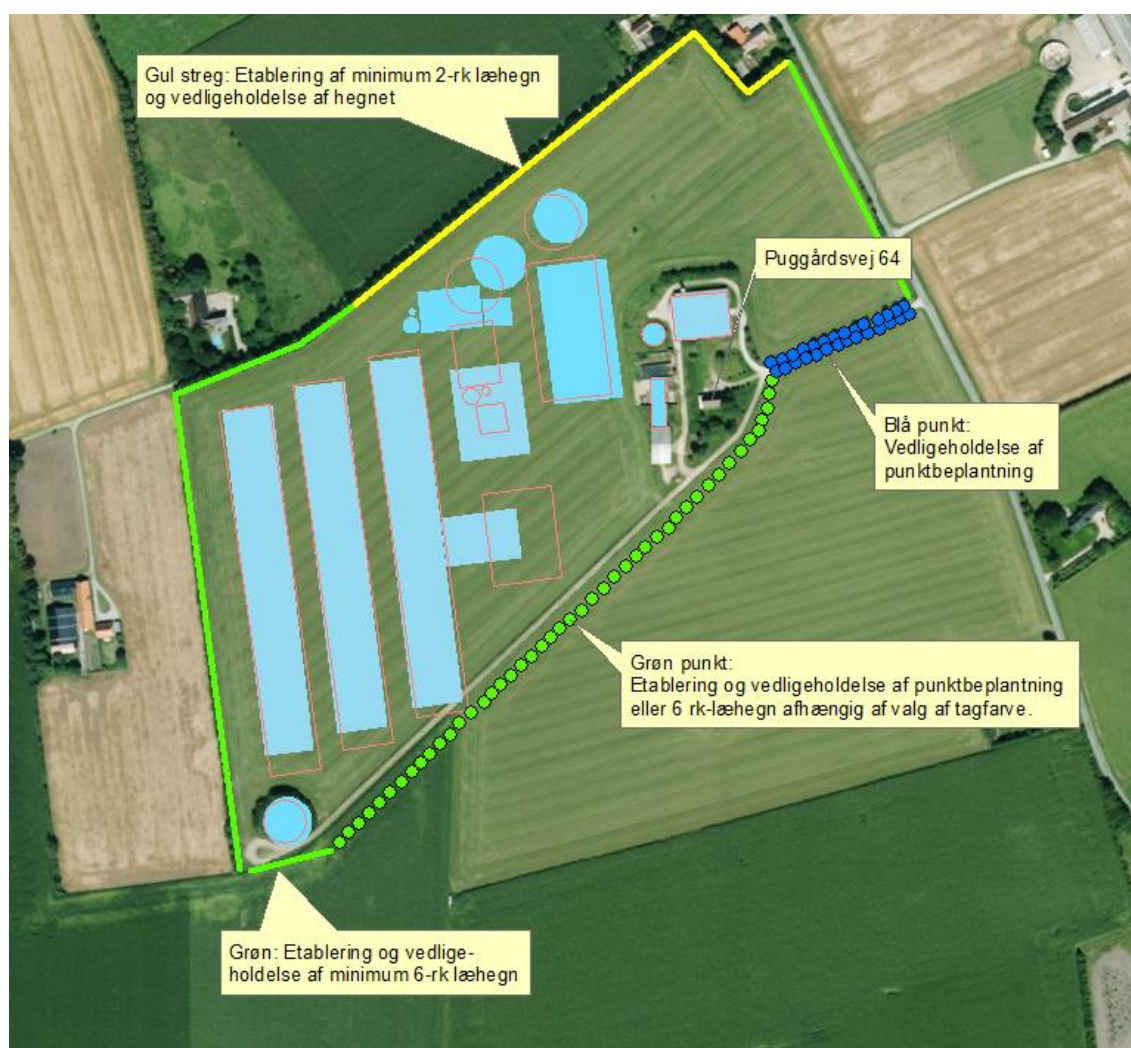
Fællesudvalget beder kommunen om at tage ansvaret fra husdyrlovgivningen alvorligt i forhold til at sikre at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes, og overveje hvilke alternative placeringer ansøger har. Med en større ejendomsportefølje anser de det som et oplagt alternativ, at samle produktionen. Dette er ikke beskrevet som et alternativ i udkastet til miljøgodkendelse, lige som de bemærker, at der heller ikke er redegjort for nul-alternativet, dvs. ansøgers alternativ, hvis der ikke gives miljøgodkendelse til det ansøgte projekt.

Ansøger oplyser, at det i forhold til driften og hensynet til landskabet er mest fordelagtigt at placere de nye bygninger i tilknytning til eksisterende driftsbygninger og offentlig vej. Ved denne placering er der også mulighed for at få opfyldt ønsket om at etablere nogle lange stalde, hvor der er gode ventilationsforhold og ædeplads til alle dyr samtidig. Årsagen til at dette har stor betydning er uddybet i afsnittet "Overdimensionering og nødvendighed af byggeri". Herudover har det været nødvendigt for ansøger, at arbejde med en placering på den nordlige del af ejendommen i forhold til at overholde husdyrlovgivningens beskyttelsesniveau for lugt til Jernved/Jernvedlund på baggrund af den ønskede husdyrproduktion.

Ansøger har vurderet mulighederne for i højere grad at samle produktionerne på færre enheder, da dette produktionsmæssigt vil være det absolut bedste løsning. Med den nuværende husdyrlovgivning er dette ikke en mulighed på nogen af de nuværende produktionsejendomme.

Der har gennem årene også været set på andre lokaliteter. Nogle af de afsøgte ejendomme er ikke fundet brugbare i forhold til at overholde husdyrbruglovens beskyttelsesniveauer med den ønskede husdyrproduktion. Andre ligger tæt på områderne udpeget til store husdyrbrug, men de har ikke været mulig at erhverve. Ansøger bemærker samtidig, at områderne til store husdyrbrug er relativt begrænset, og til produktion af malkekvæg er der behov for arealer i rimelig tilknytning til ejendommen af hensyn til dyrkning af grovfoder.

I udkastet til miljøgodkendelse er der stillet vilkår om beplantning i overensstemmelse med nedenstående kort 1.

Kort 1: Beplantning omkring husdyrbruget på Puggårdsvej 64

Fællesudvalget anerkender at den afskærmende beplantning omkring bygningsmassen kan være med til at sløre indgrebet, men deres erfaringer siger, at det tager længe før planterne opnår en højde på 10 m. Området er i forvejen domineret af fritstående og gennemsigtige

læhegn, og derfor vurderer udvalget, at en veletableret beplantning omkring ejendommen vil opleves som et højtliggende skovområde, hvilket ikke er karakteristisk for landskabet.

Beboerne på Puggårdsvej finder ikke, at punktbeplantning og 2 rækker beplantning er tilstrækkeligt. De ønsker mindst et 6-rækket læhegn rundt om hele projektområdet, der bliver så tæt og højt, at det udover at reducere landskabspåvirkningen også skærmer mod støj, lugt og lys. Hvis der er overskudsjord foreslår de, at dette anvendes til at anlægge en vold på indersiden af beplantningen evt. med de inderste træer plantet på volden. De ser gerne, at beplantningen ud mod Puggårdsvej flyttes op tæt på det eksisterende gårdanlæg, da beplantningen helt ude ved vejen pga. topografien ikke skærmer for indkig til de højtliggende bygninger. Beboerne ser helst, at beplantning får en højde af minimum 1,5-2 meter ved plantningen og at den etableres inden byggeriet påbegyndes.

Beboerne spørger, om det højtstående grundvandsspejl på lokaliteten er taget med i overvejelserne, når der i udkastet til miljøgodkendelse er stillet vilkår om, at gyllebeholderne skal graves så langt ned i jorden som muligt, for at reducere påvirkningen af landskabet. De spørger også til, hvor langt man forventer gyllebeholderne kan graves ned i jorden.

Vurdering

Esbjerg Kommune har i udkastet til miljøgodkendelse vurderet, at det ansøgte anlæg ikke kan betragtes som erhvervsmæssig nødvendig for den pågældende ejendom, fordi der er tale om et efter danske forhold meget stort dyrehold i kvæg, et meget stort bebyggelsesareal og at de nye bygninger kan karakteriseres som meget store landbrugsbygninger med industriel karakter. Ifølge husdyrlovgivningen skal kommunen herefter sikre sig, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes.

Det er korrekt, at det ansøgte medfører en vis påvirkning af det stedlige landskab, idet der opføres store landbrugsbygninger på en bakketop i et uforstyrret landskab, som størrelsesmæssigt adskiller sig fra det øvrige byggeri i området.

Det vurderes dog, at den ansøgte placering udgør den bedst mulige på ejendommen, og at det ansøgte byggeri på en række vilkår kan indpasses uden at tilsidesætte de landskabelige værdier. Der lægges vægt på følgende:

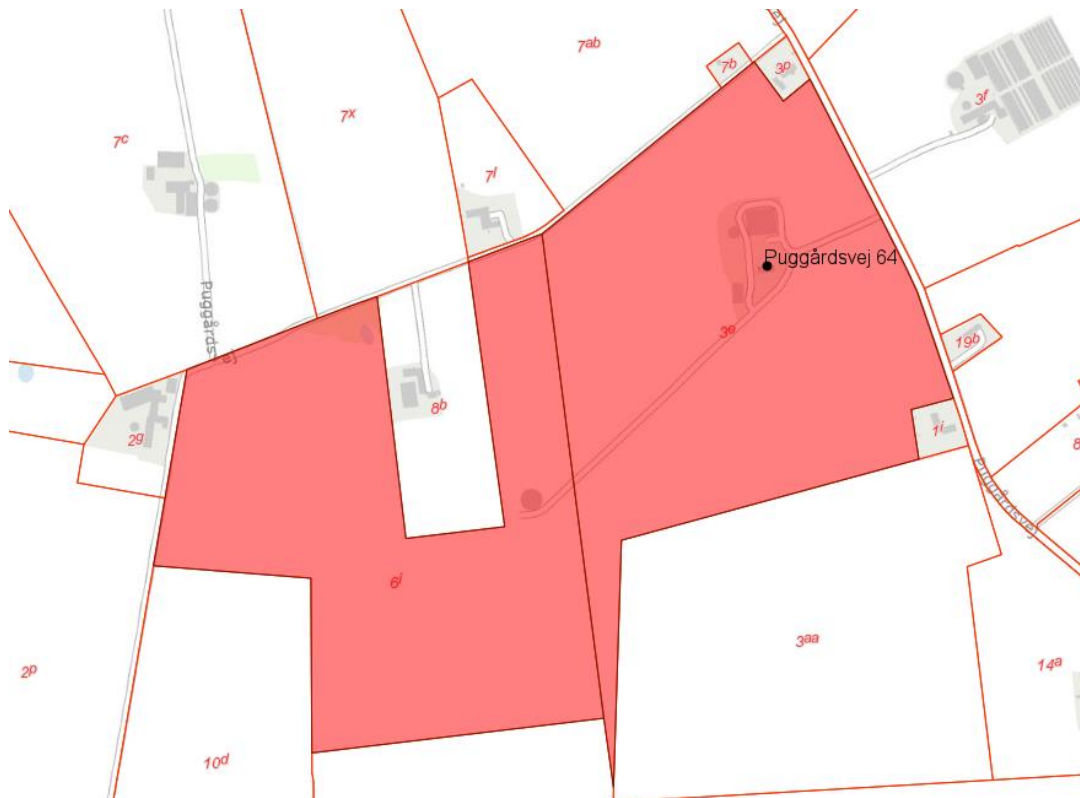
- Landskabet inde på Holsted Bakkeø, hvor det ansøgte ønskes placeret, er generelt mere robust end f.eks. randen af bakkeøen ned mod Kongeåen, som hører til blandt de mest sårbare landskaber i kommunen.
- Landskabets struktur og karakter er svag, f.eks. er der hverken udprægede placeringer af bebyggelsen i landskabskarakterområdet og ingen landskabselementer fremstår særlig tydelige. Dette giver mere vide rammer med hensyn til hvor og hvilke bygninger, der kan indpasses i landskabet, uden at landskabskarakteren ændres.
- Ansøger har tilpasset driftsbygningernes placering i terrænet, orientering, udseende og materialevalg, så gårdanlægget i mindst mulig grad skæmmer landskabet. Dette indbefatter bl.a., at driftsbygningerne orienteres på langs af højdekurverne, "trappes" ned af bakken og gavle og tage opføres i mørke/grå farvenuancer, der er mindre fremtrædende.

Esbjerg Kommune har ved den indledende del af sagsbehandlingen ikke bedt om visualiseringer af det ansøgte byggeri, da dette ikke er et krav jf. husdyrbrugloven. Ansøger er

Det bemærkes, at de modtagne visualiseringer ikke giver anledning til at ændre den landskabelige vurdering eller vilkår stillet i relation hertil.

På nedenstående kort 2 ses matriklerne under Puggårdsvej 64 (rødt område). Det ses, at der er begrænsede muligheder for at placere de lange stalde og de omfangsrige driftsbygninger andet sted på ejendommen. Ved en evt. placering længere mod syd væk fra nærmeste naboer og eksisterende driftsbygninger, vil ansøger sandsynligvis være nødt til at reducere den ansøgte produktion for at overholde beskyttelsesniveauet for lugt til Jernved/Jernvedlund.

Esbjerg Kommune vurderer, at det ikke ligger inden for rammerne af husdyrlovgivningen at vurdere, om der er mulighed for at placere udvidelsen på bedriftens øvrige ejendomme.

Kort 2: Ejendommen Puggårdsvej 64 jordtilliggende

Områder udlagt til store husdyrbrug i kommuneplanen indikerer ifølge redegørelsen alene, hvor det umiddelbart vil være muligt at etablere en ny, større husdyrproduktion. Der skal altid ske en individuel sagsbehandling af hver enkel ansøgning om etablering eller udvidelse af husdyrproduktion indenfor eller udenfor de udpegede områder. Udgangspunktet er at den fremtidige udvikling af husdyrproduktionen som hovedregel sker på baggrund af de eksisterende husdyrbedrifter. Det er således hverken et lovkrav eller udgangspunktet, at store husdyrbrug skal placeres inden for de i kommuneplanen udlagte områder. Ansøger har, som tidligere nævnt, selv forholdt sig til en placering inden for/nær disse områder, men Esbjerg Kommune har ovennævnte årsager ikke undersøgt dette nærmere i forbindelse med behandlingen af den indsendte ansøgning på Puggårdsvej 64.

Det er ikke hensigten, at hele anlægget skal omkranses af beplantning for at skjule byggeriet i landskabet med skovlignende beplantning. Beplantningen har til formål at lette overgangen mellem byggeriet og det omgivende landskab. Dette opnås bedst ved at arbejde med de elementer, der i forvejen findes i landskabet. Da der i forvejen er afskærmende læhegn ved naboskel mod nord, vest og i begrænset omfang mod øst, er det valgt at fastholde ansøger på at udbygge disse læhegn med det antal rækker af træer, der er angivet på kort 1. Det er ikke fundet nødvendigt at etablere 6 rækker beplantning omkring hele gårdanlægget, som foreslået af beboerne på Puggårdsvej. Ej heller vilkår om etablering af jordvold på indersiden af beplantningen med undtagelse af vilkår om afskærmning af støjen fra stald 2 og 3 over mod naboen på Puggårdsvej 44, se afsnittet "Støjgener".

Fra Puggårdsvej og op til ejendommen er der i forvejen plantet allétræer, og derfor er det fundet hensigtsmæssig at give mulighed for at fortsætte denne struktur mod sydøst eller plante 6 rækker afskærmende beplantning afhængig af valg af tagfarve. De foreslåede 1,5-2 m høje træer giver en hurtig afskærmende effekt, men er relativt dyre at etablere som læhegn. Det er fundet mere hensigtsmæssigt at iblande de nye læhegn minimum 20 % af den hårdføre og hurtigvoksende art af hvidpil, *Salix alba* Saba, der sikrer en hurtig afskærmende effekt. Tilsvarende er det fastholdt med vilkår, at de nye allétræer også skal være samme art af hvidpil for hurtig afskærmning, og her er det vilkårsfastsat, at træerne skal have en højde på minimum 2 meter ved plantning.

Det er ligeledes fastholdt ved vilkår i udkastet, at den afskærmende beplantning omkring ejendommen skal etableres førstkommande plantesæson efter etablering af den første nye kostald (kostalden er den første bygning, der opføres ved det ansøgte projekt), så der hurtig opnås afskærmning af byggeriet. Det vurderes, at det ikke vil være proportionalt at pålægge ansøger at etablere beplantningen tidligere end byggeriet opføres. Dette bør tidligst startes op, når der er sikkerhed for at projektet eller dele heraf realiseres.

Esbjerg Kommune vurderer, at der med etablering af 6 rækker afskærmende beplantning ud mod Puggårdsvej opnås en god afskærmende effekt ved færdsel langs Puggårdsvej. Med denne løsning vil bygningsmassen fortsat være synlig på længere afstand fra østlige retninger. Det vil bygningsmassen også, hvis beplantningen i stedet, som foreslået, rykkes op til den eksisterende bygningsmasse, da de nye høje stalde fortsat opføres langt bagved eksisterende bygninger (ca. 200 m) og trinvis op ad bakken. Et beplantningsbælte mellem Puggårdsvej og de høje stalde vurderes at fremstå tilfældig placeret. Esbjerg Kommune fastholder på den baggrund vilkårene til placering af den afskærmende beplantning ud mod Puggårdsvej.

Gyllebeholderne var oprindelig ansøgt placeret ved siden af den eksisterende gyllebeholder på ejendommen, men efter dialog med ansøger blev denne ændret til den aktuelle placering længere nede af bakken. Dette af hensyn til at reducere påvirkningen af landskabet. Med den aktuelle placering vil terrænniveauet være 4-5 meter lavere end først ansøgt. Det er på nuværende tidspunkt ikke undersøgt nærmere, hvor dybt beholderne kan graves i jorden, men det forventes ud fra afstanden til det primære grundvandsmagasin, at der er gode muligheder for at beholderne vil kunne graves et godt stykke ned i jorden, så højden inkl. teltoverdækning vil være mindre end de 12,5 m, som ansøger har oplyst.

Som tidligere beskrevet er der i udkastet stillet vilkår om nedadrettede lyskilder i staldene og forbud mod lysudfald fra tagrygning og gavltrekanter og kun begrænset lysudfald fra tagfladen. Det vurderes, at disse vilkår er tilstrækkelige for at forhindre væsentlig lyspåvirkning af landskabet. Også selvom der i visse stalde vil være fuld belysning i nattetimer.

I forhold til beboernes spørgsmål, om "indgrebet" kræver en lokalplan for området, kan det oplyses, at hovedkriteriet for afgrænsning af lokalplanpligten i landzone er, om det pågældende byggeri m.v. vil medføre en væsentlig ændring i den bestående anvendelse og karakter. Husdyrbruget er beliggende inden for Kommuneplanens rammedel nr. 30-030-010, hvor anvendelsen er fastlagt til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, gartneri og lignende. Esbjerg Kommune vurderer, at den anviste udvidelse af kvægproduktionen ikke vil medføre nogen væsentlig ændring af områdets anvendelse og karakter, som er udlagt til landbrug. Det vurderes derfor, at udvidelsen af kvægproduktionen ikke er lokalplanpligtig, og at anlæggets samlede størrelse ikke vil påvirke områdets bestående anvendelse og karakter i en sådan grad, at der skal nedlægges en lokalplan.

Esbjerg Kommune medgiver, at det er en mangel, at der ikke i udkastet til miljøgodkendelse er medtaget en beskrivelse af nul-alternativet. Ansøger oplyser, at såfremt der ikke meddeles godkendelse til opførelse af det ansøgte anlæg på Puggårdsvej 64, vil alternativet være at opføre et kælvningscenter på Jernvedvej 200, der tilbage i 2018 fik miljøgodkendelse til et tilsvarende dyrehold. Der blev indsendt separate ansøgninger om miljøgodkendelse på samme tidspunkt for hhv. Jernvedvej 200 og Puggårdsvej 64, fordi de ikke kan behandles som én samlet ansøgning. For opførelse af kælvningscenter, der kan tilgodese velfærden for dyrene samt de arbejdsmæssige forhold for medarbejdere, vil et anlæg på Puggårdsvej være at foretrække, idet der her er et mere frit byggefelt med bedre velfærd for såvel dyr som personale. Endvidere oplyser ansøger, at et nyt samlet anlæg vil fremtøne mere harmonisk i landskabet end ved tilbygninger til det eksisterende anlæg på Jernvedvej 200, hvor der i højere grad vil være behov for at tage hensyn til eksisterende bygninger.

Justeringer

Det præciseres i miljøgodkendelsen, at eksisterende læhegn nord for bygningsmassen, der i udkastet skal suppleres med 2 rækker afskærmende beplantning (gul streg på kort 1), skal bevares og vedligeholdes, så der samlet er minimum 3 rækker afskærmende beplantning på denne strækning.

Der medtages en beskrivelse af nul-alternativet i miljøgodkendelsen.

Støjgener

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej)

Det er hensigten, at husdyrbruget på Puggårdsvej 64 skal fungere som kælvningscenter for alle bedriftens goldkøer og kælvkvier. Beboerne på Puggårdsvej er bekymret for støj fra de åbne stalde ifm. køer og kviernes kælvning og fravæning af kalve, maskiner, køretøjer og fra selve byggefasen, der gennemføres over 6 år. Det er både vedvarende støj og impulsstøj, der bekymrer dem pga. projektets omfang. De angiver, at vilkårene om maksimalt støjniveau fra bygningsparcellen ikke indeholder et maksimalt niveau for pludselige høje lyde.

I det ansøgte projekt indgår etablering af to nye gyllebeholdere. Ansøger ønsker at orientere åbningen i teltdugen på de to nye gyllebeholdere, så gyllen suges op bagved gyllebeholderen i forhold til opholdsarealer ved nærmeste naboer. Med denne løsning overholdes støjkravet til naboerne, da støjen fra køretøjerne afskærmes væsentlig i naboernes retning. For at forhindre at naboerne udsættes for væsentlig støj ved tømning af gyllebeholderne er der i udkastet stillet vilkår om, hvor tømning af gyllebeholderne skal finde sted omkring beholderne, så gyllebeholderne fungerer som støjskærme for køretøjernes motorer.

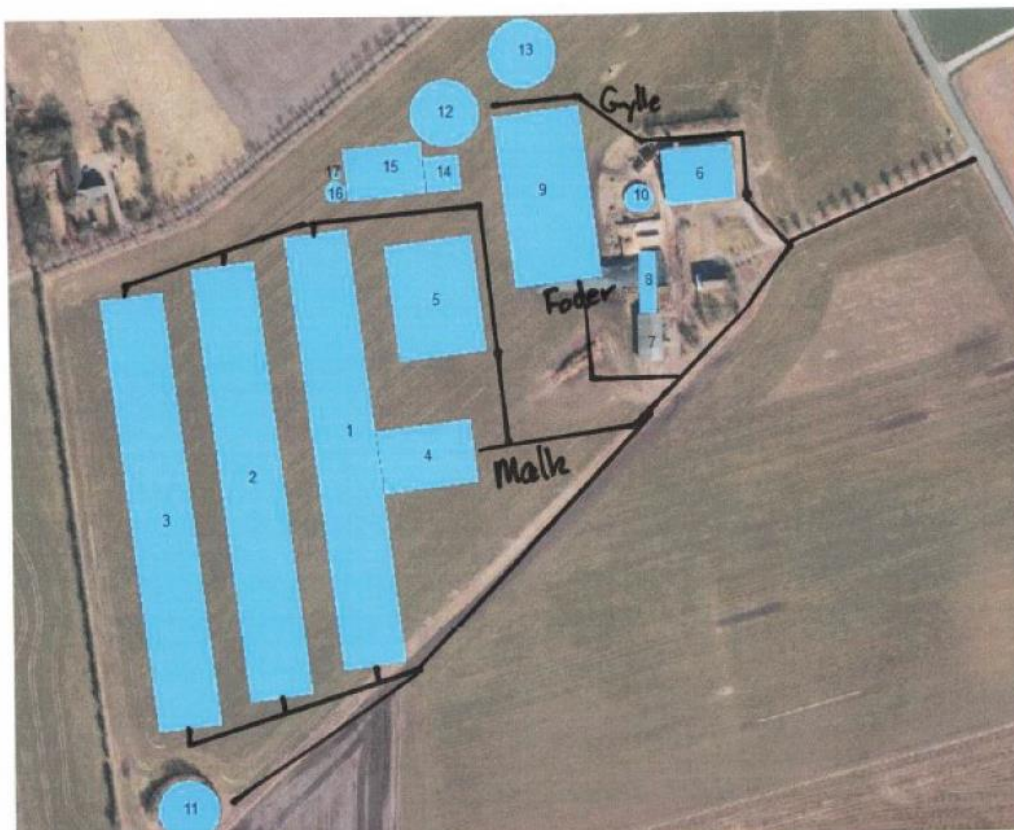
Beboerne oplyser, at ansøger på et informationsmøde i april 2019 har oplyst, at de to beholdere forventes opført på andre matrikler end den ansøgte. De angiver, at dette må betyde mindre afskærmning af støj fra foderblanding. Naboerne stiller spørgsmålstegn ved, om de udførte støjberegninger tager højde for de situationer, hvor bygninger er forudsat at indgå som støjskærme, men ansøger ikke opfører byggeriet som ansøgt. Da støjberegningerne kun lige er overholdt vurderer naboerne, at risikoen for efterfølgende støjgener er til stede.

Beboerne udtrykker samtidig bekymring for, at den meget store forøgelse af transporter til og fra gårdanlægget vil få væsentlig støjmæssig betydning for de omkringliggende naboer. De mener derfor, at der bør fastsættes vilkår til transporter til og fra gården.

Beboerne foreslår, at kommunen stiller krav om, at maskinerne på ejendommen skal være så støjsvage som det er teknisk muligt, og at kælvende køer holdes i lukkede stalde. Ansøger svarer i forhold til sidstnævnte, at der ikke ønskes lukkede kælvningsområder med mekanisk ventilation, da det for kælvende køer er vigtigt med frisk luft, så staldområdet kan holdes køligt og tørt. Ansøger forventer selv, at kælvningsområdet vil være et af de mest stille områder, og bemærker, at mekanisk ventilation i lukkede stalde også kan give anledning til støj for omgivelserne.

Beboerne gør opmærksom på, at der ikke er nogen beskrivelse af, hvor de interne transportveje på ejendommen skal være, og bemærker, at såfremt dette bliver i yderkanten af ejendommen, så vil naboerne blive udsat for betydelig mere støj.

Ansøger har i første omgang oplyst, at de interne transportveje ikke er endelig indtegnet, men har efterfølgende fremsendt nedenstående kort 3 og 4, der viser de forventede interne transportruter på ejendommen. Kortet med blå bygninger viser placeringen af transportvejene, hvis malkecentret opføres som en selvstændig bygning, og røde bygninger transportvejene, hvis malkecentret integreres i stald 1. Som det fremgår af begge kort placeres transportvejene umiddelbart op ad og mellem driftsbygningerne, og dermed så langt væk fra nærmeste naboer som muligt. Ansøger oplyser, at vejene for enderne af staldene vil blive anvendt ved fodring og kørsel i forbindelse med indskubning af foder med minilæsser samt ved evt. afhentning af gylle til afgangning.

Kort 3: Forventede interne transportveje (malkecenter opføres som tilbygning til løsdriftstald)

Kort 4: Forventede interne transportveje (malkecenter integreres i løsdriftstald)

Vurdering

For at beskytte naboerne mod uacceptabel støj fra driften af husdyrbruget er der i udkastet til miljøgodkendelse stillet vilkår om maksimale gennemsnitlige støjniveauer ved opholdsarealer hos naboejendomme. Støjniveauerne, og antallet af timer som støjen skal udregnes som et gennemsnit over, er forskellige afhængig af om det er dag-, aften eller nattetimer, og om det er hverdage, lørdage eller søn- og helligdage. Generelt må der tolereres mere støj i dagtimer på hverdage end i aften- og nattetimer samt weekender. Der er også fastsat vilkår om støjens maksimalværdi i nattetimerne (kl. 22-07). Vilkårene er fastsat i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støjbelastningen i områder med blandet bolig og erhvervsbyggeri. Det er således ikke korrekt, at der ikke er stillet vilkår til det maksimale støjniveau af pludselig høje lyde for så vidt angår nattetimer.

For så vidt angår dag- og aftentimer er der i Miljøstyrelsens vejledning ikke fastlagt nogen grænser for maksimal støjniveau fra pludselig høje lyde, og derfor vil f.eks. brøl fra dyr, interne transporter, maskiner mv. være støj, der må accepteres inden for disse tidsrum, fordi denne type primært er af kortvarig/forbigående karakter.

Støj fra byggearbejdet forventes at foregå inden for normal arbejdstid og på hverdage, og derfor må støj fra f.eks. værktøj ligeledes skulle accepteres inden for disse tidsrum, så længe der ikke er tale om mere sammenhængende og længerevarende støj.

Ved vurdering af støjniveauet fra husdyrbrugets matrikel er der anvendt et værktøj udarbejdet af tidligere Grontmil/Carl Bro Acoustica, der er anvendelig til orienterende beregninger af støjniveauet fra typiske stationære støjklender på landbrugsejendomme. Værktøjet benytter med enkelte undtagelser den fælles nordiske beregningsmetode beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning.

Værktøjet er blevet anvendt til at vurdere forventet støjniveau fra de forventede mest støjende stationære støjklender på husdyrbruget (foderblanding, pumpning og separation af sand fra gylle, tømning af gyllebeholdere, malkeanlæg, og oplagring af foder i ensilageopbevaringsanlæg). Selvom værktøjet kun er beregnet til stationær støj, så er der på baggrund af en række forudsætninger også beregnet støj fra mobile klender (transport af gylle, transport af ensilage til ejendommen).

De orienterende støjberegninger viser, at støjkravene ikke vil være overholdt i aften og nattetimer ved oplagring af majs i ensilageopbevaringsanlæg. Da dette er en sæsonbetonet aktivitet er der i udkastet til miljøgodkendelse givet mulighed for periodevis at fravige støjniveauerne i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning og nuværende praksis.

Ved den daglige foderblanding vil støjkravene være overholdt i de tidlige morgentimer, såfremt støjen afskærmes væsentlig i retning mod naboerne på Puggårdsvej 40, 44 og 60. For at sikre at denne forudsætning er overholdt er der i udkastet til miljøgodkendelse stillet vilkår om, at foderblandingen skal foregå umiddelbart syd for anlægget, så støjen herfra afskærmes af vægge eller oplagret ensilage mod ovennævnte adresser. Ensilageopbevaringsanlægget må desuden kun have åbning mod syd.

Orienterende beregninger indikerer, at der ikke vil være væsentlig støj for nærmeste naboer fra sandseparationsanlægget og malkeanlægget. Der lægges vægt på, at anlæggene placeres indendørs.

Transporter på offentlig vej kan ikke reguleres med vilkår i miljøgodkendelsen jf. afgørelse fra det tidligere Miljø- og Fødevarerklagenævn (NMK-132-00839). Det kan derimod transportere på egen grund.

De interne transportveje på ejendommen placeres umiddelbart op ad og mellem driftsbygningerne, og dermed så langt væk fra nærmeste naboer som muligt. Transporter til/fra gyllebeholdere og ensilageopbevaringsanlæg vurderes på baggrund af orienterende beregninger at kunne overholde støjkravene.

Ansøger har oplyst, at i tilfælde af at sandseparationsanlægget ikke opføres, vil gylle til afgang på biogasanlæg (der afhentes i tidsrummet kl. 6-18) blive afhentet ved staldenes nordlige gavle eller i den nordligste halvdel af staldene og på den østlige side af staldene pga. terrænhældningen. Orienterende beregninger viser, at det kun delvist er muligt at overholde støjkravene til naboer på Puggårdsvej 44, hvis afhentning foregår i den nordlige ende af staldene.

Ansøger har oplyst, at såfremt sandseparationsanlægget ikke opføres, og gyllen i stedet afhentes ved staldene, da vil gyllen ikke blive afhentet før efter kl. 7.00 ved stald 2 og 3. Ved stald 3, der er den vestligste stald nærmest naboer på Puggårdsvej 44, vil gyllen desuden ikke blive afhentet i weekender. Orienterende beregninger indikerer, at støjkravene herved vil være overholdt. For at sikre at støjkravene overholdes, fastholdes ansøgers oplysninger med vilkår.

Esbjerg Kommune har på baggrund af beboernes bekymringer for støjgener fra kælvende dyr og ved adskillelse af køer og småkalve været i dialog med kvægeksperter ved Seges. Eksperterne oplyser, at køer typisk vil brøle, hvis de mangler foder eller er i brunst. På et dansk veldrevet kvægbrug mangler køerne ikke foder, lige som der på denne ejendom heller ikke forventes opstaldet køer i brunst. Nogle køer brøler 1-5 gange under en kælvning, mens andre ikke brøler. Når ko og kalv separeres fra hinanden brøler dyrene normalt ikke. Eksperterne er ikke bekendt med at brøl fra dyr eller separering af køer og kalve har givet anledning til væsentlige gener for omgivelserne. Esbjerg Kommune har på baggrund af eksperternes oplysninger foretaget orienterende støjberegninger ud fra en række konservative antagelser. Resultaterne indikerer, at støj fra dyrene kan overholde de tilladte maksimale støjniveauer ved de nærmeste naboer.

Beboerne på Puggårdsvej 49 har i høringsperioden klaget over støj fra bl.a. skrabning af foder til kreaturerne i de sene aftentimer på Puggårdsvej 64. Denne gene har ansøger afhjulpet ved at påmontere et skraberblad med gummikant på skovlen, der anvendes til at køre foderet sammen. Ansøger har oplyst, at der også i den ansøgte drift vil blive skubbet foder ind med et skraberblad med gummikant eller noget tilsvarende, der reducerer støj. Dette fastholdes med vilkår, og Esbjerg Kommune forventer derfor ikke væsentlig støj fra denne aktivitet.

Uanset om gyllebeholderne placeres på ejendommen eller i marken skal husdyrbruget overholde de vilkårsfastsatte støjkrav til opholdsarealer på naboejendomme. Det bemærkes, at de ansøgte bygninger skal placeres som ansøgt på ejendommen. Godkendte bygninger kan undlades opført, så længe dette medfører at beskyttelsesniveauerne fastlagt i husdyrlovgivningen og vilkårene i miljøgodkendelsen fortsat kan overholdes. Undlades f.eks. at opføre den ene af de to gyllebeholdere, der fungerer som støjskærm, når der pumpes fra den anden gyllebeholder, skal ansøger fortsat sikre, at støjkravene til opholdsarealerne hos nærmeste naboer er overholdt.

Esbjerg Kommune har i forbindelse med sagsbehandlingen besøgt et kvægbrug i Vejen Kommune, hvor der er etableret et sandseparationsanlæg. Anlægget er placeret i et lukket rum, og derfor var der ingen nævneværdig støj fra anlægget uden for rummet. Derimod var der støj fra de udvendige pumper, der pumper gyllen fra staldene til sandseparationsanlægget. Da pumperne forventes at være i drift minimum 14-15 timer pr. døgn på Puggårdsvej 64 er der stillet vilkår om, at pumperne skal placeres i et støjisoleret rum. Med dette tiltag forventes støjkravene at være overholdt.

Det er ikke alle støjende aktiviteter på ejendommen, der kan forudsiges og vurderes vha. det orienterende beregningsværktøj. Derfor har Esbjerg Kommune kun foretaget beregninger på de mest oplagte støjende aktiviteter ved driften. Alle orienterende støjberegninger er foretaget på baggrund af en række vurderinger eller antagelser bl.a. er kildestyrken for køretøjer fastsat ud fra tabelværdier. Så længe beregningerne indikerer, at støjkravene til opholdsarealerne hos naboerne er overholdt, vurderes der ikke at være grundlag for at pålægge ansøger at nedbringe støjen yderligere eller indsende autoriserede beregninger, der sandsynliggør at støjkravene er overholdt.

Esbjerg Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at stille vilkår om, at kælvende køer skal holdes i lukkede stalde og at maskinerne på ejendommen skal være så støjsvage, som det er teknisk muligt. Årsagen er at det er sandsynliggjort, at der ikke vil være en overskridelse af støjkravene. Hvis der opstår støjgener for naboerne og nærmere undersøgelser dokumenterer, at støjkravene ikke kan overholdes, vil kommunen kunne håndhæve over for ansøger at støjen skal reduceres.

Justeringer

Ansøgers oplysninger om intern transport samt reduktion af støj ved skrabning af foder og afhentning af gylle til afgang ved staldene indføres i miljøgodkendelsen, og der indføres en vurdering af støj fra dyrene.

Der stilles vilkår, der fastholder ansøger på, at såfremt biogas-selskabet afhenter gyllen ved staldene, så

- må gylle først afhentes fra stald 2 og 3 efter kl. 7.00.
- må stald 3 (vestligste stald) ikke tømmes i weekender.

Der stilles desuden vilkår om, at skrabning af foder i staldene skal foregå med et skraberblad med gummikant eller tilsvarende foranstaltning for at reducere støj fra denne aktivitet.

Transport og trafiksikkerhed

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej og Fællesudvalget)

Fællesudvalget oplyser, at de har bemærket, at trafikforhold uden for ejendommen ikke er omfattet af udkastet til miljøgodkendelse, men gør opmærksom på, at trafikale belastninger fra storlandbrug udgør en stor bekymring for hele deres by. Ifølge udkastet til miljøgodkendelse udvides antallet af tunge transportere til og fra ejendommen fra ca. 1.325 pr. år til ca. 3.940 pr. år.

Både Fællesudvalget og beboerne på Puggårdsvej oplyser, at Puggårdsvej er en smal vej med mange sving, hvor det er vanskeligt at passere hinanden selv for personbiler. Derfor bliver rabatter og beboernes indkørsler allerede i dag kørt op. Dette kombineret med en blød leret jordbund gør, at rabatterne ødelægges og vejene smadres til. Puggårdsvej er ifølge beboernes udsagn ikke egnet til en virksomhed, der skaber så meget trafik. Hvis ansøgningen godkendes, bør kommunen være indstillet på at forbedre vejforholdene. Fællesudvalget oplyser, at de med den øgede mængde af tunge transport er bekymret for trafiksikkerheden på Puggårdsvej.

På borgermødet i april 2019 var der drøftelser om, at Puggårdsvej er en meget smal vej, der overhovedet ikke er gearet til tung trafik. Vejen og rabatterne vil derfor blive ødelagt, og det vil bevirke meget større udgifter til vejvedligeholdelse. Esbjerg Kommune er som opfølgning på mødet blevet bedt svare på, om der i forbindelse med en miljøgodkendelse ikke bliver vurderet på adgangsforholdene til produktionen og om dårlige adgangsforhold kan bevirke et afslag eller en reduktion i produktionen.

Overkørslen mellem grusvejen ind til Puggårdsvej 64 og den offentlige asfaltvej er ifølge beboerne for smal og i dårlig stand. Rabatten er helt kørt op både ved udkørslen og i rabatten overfor udkørslen.

Ansøger oplyser, at de har forståelse for beboerforeningens bekymringer for transport på Puggårdsvej og ser også gerne en udbygning af vejnettet, hvilket også vil komme det fremtidig anlæg til gode.

I T-krydset mellem Puggårdsvej og Gørdingvej, der er adgangsvej til Puggårdsvej 64, er der ifølge Fællesudvalget ekstremt dårlige oversigtsforhold fra alle sider. Vejforløbet har en uhensigtsmæssig krumning, der gør det umuligt at se modkørende og meget vanskeligt at svinge ud og ind ad Puggårdsvej. Tunge og brede køretøjer har allerede i dag vanskeligt ved at manøvrere i krydset, og tager altid den modsatte kørebane i brug. Udsigten til det udvalgte betegner som et ekstremt højt antal transport gennem T-krydset og Jernved/Jernvedlund, bekymrer dem. Beboerne oplyser, at der er stor risiko for farlige situationer i T-krydset især når køretøjer skal passere hinanden.

Fællesudvalget understreger, at et gennemsnit på mere end 21 køretøjer (heri er det antaget, at alle tunge transport foregår gennem Jernved/Jernvedlund) dagligt gennem T-krydset og Jernved/Jernvedlund ikke er smart, og at det er en faktor, de har svært ved at rumme. De betragter det som en kæmpe påvirkning af et landsbymiljø, som er skabt af en helt anderledes landbrugstradition. Dertil kommer, at de har stor bekymring for, om bysbørnene sikkert kan transportere sig dagligt på cykel og til fods til skole og fritidsaktiviteter.

Ansøger oplyser, at en stor del af de angivne transport ikke nødvendigvis vil foregå igennem Jernved/Jernvedlund, idet transport med dyr mellem ejendommene i Darum, Endrup, Vibæk og Terp vil foregå ad Puggårdsvej mod nord og via Sejstrup. Ligeledes vil en stor del af de øvrige transport ikke foregå igennem Jernved/Jernvedlund, da gylle formentlig skal leveres til biogasanlæg i Holsted eller Kors kro. Øvrige transport vil være afhængig af firmaernes kørselsruter, og derved ikke nødvendigvis foregå igennem Jernved/Jernvedlund.

Ca. 1.050 eller ca. 27% af de angivne transport er hjemtransport ved ensilering af foder. Ansøger oplyser, at det er en spidsbelastning og en gene i de pågældende dage, men samlet set er det et begrænset antal dage om året, der ensileres, og derfor vil det ikke som sådan være en daglig gene.

Beboerne foreslår, at der på ansøgers ejendomme etableres en vej bagom byen mellem Puggårdsvej 64 og Jernvedvej 200, så den daglige transport mellem de to ejendomme ikke skal foregå på både Puggårdsvej, Gørdingvej, Kirkebakken og Jernvedvej. Fordelen herved er, at kun én asfaltvej skal krydses og ikke en hel by, der berøres af den tunge trafik. De argumenterer for, at det burde være muligt, idet ansøger ejer det meste af jorden. Vejen kan samtidig benyttes til tilkørsler til markerne, så der ikke bliver det samme behov for at benytte de offentlige veje. Endvidere kan vejen benyttes til andre transporttyper som f.eks. mælkebilen, levering af dyr, levering af foder og dieselolie, afhentning af døde dyr m.v.

Hvis dette forslag ikke efterkommes foreslås alternativt, at Esbjerg Kommune

- udbygger Puggårdsvej, så den bliver bredere
- forstærker kanterne
- gør rabatterne mere faste
- etablerer bedre oversigtsforhold i det omtalte T-kryds
- gør overkørslen til Puggårdsvej 64 bredere

Ansøger oplyser, at der har været overvejelser om etablering af en intern transportvej mellem Sydjysk Jord's ejendomme. På nuværende tidspunkt er Sydjysk Jord og Rønhave ikke ejer af alle jordlodderne mellem ejendommene, så der vil for nuværende ikke være direkte adgang ved etablering af en intern vej. Dette vil derfor kræve en jordfordeling eller handel af jord. Ansøger gør opmærksom på, at der med den beskrevne drift kun forventes at være et begrænset antal transporter direkte mellem ejendommene. Af faste transporter er det kun fuldfodervognen, der dagligt transporteres mellem ejendommene, og dette svarer til mindre end 10 % af det samlede antal transporter.

Beboerne gør opmærksom på, at ansøger på det afholdte informationsmøde d. 16. april 2019 oplyste, at der evt. vil blive etableret en ekstra indkørsel fra Puggårdsvej til ejendommen Puggårdsvej 64. Beboerne spørger til, hvor indkørslen skal placeres og hvorfor denne ikke er med i det ansøgte projekt. De mener, at de bliver frataget muligheden for at gøre indsigelser, når denne ikke er omfattet af høringen.

Hvis der etableres en ekstra indkørsel argumenterer de for, at denne bør placeres parallelt med og tæt op af eksisterende indkørsel. Den bør placeres inden for randbeplantningen for at undgå at støjkluder rykkes nærmere naboerne, lige som de mener, at den bør placeres her af hensyn til oversigtsforholdene og trafiksikkerheden.

Ansøger har efterfølgende oplyst, at der på nuværende tidspunkt ikke ønskes etableret en ekstra indkørsel fra Puggårdsvej til ejendommen på nr. 64. Det overvejes, om der på et tidspunkt skal etableres en ny tilkørselsvej til ejendommen. Formålet skulle være at adskille fodertransporter fra gødningstransporter for at forhindre bl.a. bakteriel smitte fra gødning til foder. Hvis der på et tidspunkt ønskes opført en ny intern vej til ejendommen, vil denne blive ansøgt hos Esbjerg Kommune. En ny transportvej til driftsbygningerne vil udløse krav om overkørselstilladelse og en ny miljøgodkendelse, såfremt denne medfører forøget forurening eller andre virkninger på miljøet.

Vurdering

Puggårdsvej er i dag en svagt trafikeret vej beliggende i landområde. Kørebanebredden er ca. 4,6 m med en varierende rabatbredde på min. 1 m. Der er på Puggårdsvejs strækning mellem

Jernved og T-krydset Puggårdsvej/Bøelvej en del vejsving, hvori oversigten på grund af træbevoksning på naboarealer kan være begrænset. Vejens asfaltbelægning vurderes til generelt at være i god stand. Ved den eksisterende udkørsel fra ejendommen Puggårdsvej 64 er rabatterne en del opkørte.

Trafikken til og fra ejendommen vil i ansøgt drift udgøre 3.940 transporter svarende til 7.880 køretøjer/år. Køretøjerne skønnes at være lastbiler og landbrugskøretøjer. Såfremt transporterne fordeler sig ligelig over året vil det svare til en trafikmængde på 21 køretøjer pr. døgn og en forøgelse på 14 køretøjer pr. døgn i forhold til nudriften. Idet en del af transporterne er sæsonbestemte er der dage, hvor der er flere eller færre transporter.

Idet Puggårdsvej er en offentlig vej er det Esbjerg Kommune, som skal holde den i den stand, som trafikens art og størrelse kræver.

Esbjerg Kommune vil med udgangspunkt i den fremtidige trafik:

- Gennemgå vejstrækningerne for at sikre at oversigtsforholdene, rabatterne er i en sådan stand at disse svarer til trafikens art og størrelse.
- Gennemgå oversigtsforholdene ved det nævnte T-kryds (Puggårdsvej/Gørdingvej).

Den ændrede anvendelse af eksisterende indkørsel til Puggårdsvej 64 medfører, at der forinden skal indhentes en overkørselstilladelse hos kommunen. Der vil i forbindelse med tilladelsen blive stillet krav om udvidelse af den eksisterende overkørsel, så den kan modsvare den fremtidige trafik uden at rabatterne bliver opkørte. Det vil normalt også blive forlangt, at indkørslen asfalteres på en kortere strækning fra Puggårdsvej for at forhindre, at der køres grus ud på vejen.

Esbjerg Kommune har ikke planer om yderligere trafikreguleringer.

Hvis det ved tilsyn med vejene i området viser sig, at der ud fra trafikens størrelse og art er behov for eksempelvis udvidelse af vejen m.v., vil der kunne tages stilling til dette.

Færdsel på offentlig vej, oversigtsforhold, trafikregulering, trafiksikkerhed og belastning af det lokale vejnet reguleres, som fællesudvalget har bemærket, ikke i en miljøgodkendelse. Dette skyldes at disse forhold henhører under færdsels- og vejlovgivningen og ikke husdyrlovgivningen.

I en miljøgodkendelse skal der ske en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne give anledning til væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Der kan primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje (typisk hvilke indkørsler der skal benyttes) til husdyrbruget og at til- og frakørsel kun må ske på bestemte tidspunkter. Der er ikke hjemmel til at stille vilkår om, hvilke ruter, der skal benyttes ved til- og frakørsel uanset hvilke gener transporterne måtte medføre for omgivelserne.

Såfremt en virksomhed medfører væsentligt øgede trafikale og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter gennem landsbyområder), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan der gives afslag på en ansøgning om miljøgodkendelse. Husdyrbruglovens formål er at værne om miljøet, og der skal derfor være tale om traditionelle miljøgener lugt, stov, støj eller rystelser. Forhold som trafiksikkerhed og slitage herunder revner i husmure kan ikke indgå.

Esbjerg Kommune vurderer, at de trafikale og miljømæssige gener, der er forbundet med transporter til/fra husdyrbruget, ikke er af et omfang, der kan begrunde et afslag på ansøgningen om miljøgodkendelse eller en reduktion i produktionens størrelse.

I denne vurdering lægges vægt på, at maksimalt 70 % af det samlede antal transporter (ca. 15 ud af i alt 21 køretøjer pr. døgn) forventes at foregå gennem T-krydset og Jernved/Jernvedlund. Antallet skal fratrækkes de transporter ved udbringning af gødning og hjemtransport af foder fra arealerne, der foregår udenom Jernved/Jernvedlund. Dette tal kan ikke konkretiseres nærmere, da forpagtningsaftalerne ændrer sig løbende, men det forventes at udgøre en stor andel, da denne type transporter tilsammen udgør ca. 40 % af det samlede antal transporter til/fra Puggårdsvej 64. Ansøger oplyser, at øvrige transporter vil være afhængig af firmaernes kørselsruter, og derved ikke nødvendigvis foregå igennem Jernved/Jernvedlund.

Det bemærkes derfor, at transporterne til/fra husdyrbruget ikke som fællesudvalget nævner vil bevirke, at der i gennemsnit kan forventes 21 køretøjer pr. døgn gennem T-krydset og Jernved/Jernvedlund (byzone).

Naboerne på Puggårdsvej forventes at være dem, der udsættes for den største påvirkning fra transporter til/fra driften, da alle transportruter til fra Puggårdsvej 64 begynder/slutter her. Da landzonen er landbrugets arbejdsområde, må beboere i landzone tolerere en større påvirkning i forhold til beboere i byzone. Esbjerg Kommune finder ikke, at 21 køretøjer pr. døgn i gennemsnit og en forøgelse på 14 køretøjer pr. døgn via Puggårdsvej medfører væsentlige miljømæssige gener, der kan begrunde et afslag på ansøgningen eller en reduktion i produktionens størrelse.

Med hensyn til bemærkningerne vedr. trafik og transportveje vil etablering af en intern transportvej naturligvis kunne aflaste trafikken på det offentlige vejnet. Det vurderes, at der hverken med hjemmel i husdyrlovgivningen eller vejlovgivningen kan stilles krav om etablering af alternative vejforbindelser på private ejendomme.

Justeringer

Ingen.

Lugtgener

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej)

Beboerne på Puggårdsvej stiller spørgsmål ved, om beregningerne af lugtafstande er korrekte, og angiver at lugtgeneberegningerne kun er overholdt med få cm til nærmeste naboer. De anfører, at der bør indregnes buffer pga. usikkerheder ved beregningerne og at lugtgeneberegningerne ikke kan korrigeres som kommunen har gjort. I den forbindelse henviser de til overgangsreglerne mellem ny og tidligere husdyrlovgivning.

Det er i udkastet til miljøgodkendelse beskrevet, at al flydende husdyrgødning forventes afsat til afgang på biogasanlæg. Ansøger ønsker, at have muligheden for at anvende sand i sengebåsene i staldene, og derfor er der samtidig ansøgt om etablering af et sandseparationsanlæg, så sandet kan separeres fra gyllen og genanvendes i staldene. Hvis ikke der etableres et sandseparationsanlæg forventes gyllen afhentet fra

sugebrønde/tværkanaler placeret ved staldene i stedet for ved sandseparationsanlægget. Beboerne spørger til, hvor i staldene sugebrøndene placeres og hvilken tilkørsel, der benyttes. De spørger også til, hvor ofte der skal pumpes i hver af de to alternativer, og hvor meget det vil lugte, hvis biogasselskabet henter gyllen fra sugebrønde hhv. sandseparationsanlægget. Endvidere om lugtberegningen vil være overholdt til Puggårdsvej 40 og 44.

Ansøger oplyser, at hvis staldene etableres med sand i sengebåsene, så vil der blive pumpet gylle fra staldene til anlægget inden for det tidsinterval sandseparationsanlægget er i drift. Anlægget forventes at være i drift 14-15 timer pr. døgn, men kan forekomme hele døgnet rundt. Hvis anlægget ikke etableres med sand i sengebåsene, vil der ikke være pumpning af gylle til gyllebeholderne, idet biogas-selskabet forventes at hente gyllen ved staldene og levere den afgassede gødning i gyllebeholderne.

Vurdering

Esbjerg Kommune har i udkastet til afgørelse vurderet, at husdyrbruget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener for omgivelserne.

Omfanget af lugtgenerne fra ejendommen efter udvidelsen er beregnet og vurderet vha. Miljøstyrelsens lugtmodel i det elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk, der efter gældende regler skal anvendes. Værktøjet beregner en geneafstand til enkeltboliger, samlet bebyggelse og byzone ud fra ansøgers oplysninger om bl.a. størrelse og placering af staldene, type, antal og størrelse af dyrene, gulvtype og ventilationsforholdene i staldene. Geneafstanden sammenlignes med den vægtede gennemsnitsafstand til det pågældende område f.eks. nærmeste nabobeboelse. Genekriteriet til enkeltboligen er overholdt, hvis den vægtede gennemsnitsafstand er større end geneafstanden.

Esbjerg Kommune har kontrolleret, at de af ansøger angivne oplysninger i ansøgningssystemet er korrekte, og vurderer at lugtberegningerne er udført korrekt. Da genekriteriet til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt på Puggårdsvej 40 er overholdt, vurderes det, at naboer uden landbrugspligt ikke påvirkes væsentligt af lugt. Naboer uden landbrugspligt kan blive påvirket af lugt, men ikke i en grad som betegnes som væsentlig. Det bemærkes, at værktøjet selv beregner geneafstand og vægtet gennemsnitsafstand ud fra de oplysninger og til de boliger, ansøger har angivet hhv. udpeget i ansøgningen.

Vurderingen er i overensstemmelse med gældende praksis hos Miljø- og Fødevarerklagenævnet om, at der ikke vil være væsentlige lugtgener fra husdyrbruget, når lugtgenekriteriet er overholdt. Det bemærkes, at det ikke er praksis, at der skal indregnes en buffer pga. usikkerheder i beregningen. Der er jf. husdyrbrugloven ikke indlagt nogen beskyttelse mod lugtgener for nabobeboelser med landbrugspligt, og derfor er der ikke foretaget nogen lugtberegning til beboelsen på Puggårdsvej 44.

Det fremgår af lugtberegningen i udkastet til miljøgodkendelse, at ansøgningssystemet i beregningen af lugtgeneafstande har foretaget korrektion, hvor staldafsnit der ligger mere end 1,2 gange geneafstanden er blevet bortscreenet. Beboerne mener ikke at der må foretages denne korrektion jf. overgangsreglerne til den nye husdyrlovgivning. Esbjerg Kommune gør opmærksom på, at der i overgangsreglerne netop står, at verserende sager, der ikke er færdigbehandlet senest d. 31. juli 2018 skal færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Da reglen gjaldt efter de hidtil gældende regler er det Esbjerg Kommunes vurdering, at den også finder anvendelse i denne konkrete sag.

De forskellige aktiviteter på husdyrbruget, der kan give anledning til lugt f.eks. gyllepumpning og sandseparation indgår ikke i lugtberegningen, da lugtberegningen alene baserer sig på staldanlægget med det tilhørende dyrehold. Placering af sugebrønde/tværkanaler, hvorfra der evt. afhentes gylle til afgasning har således heller ikke betydning for resultatet af lugtberegningen. Naboerne er alene beskyttet af et 50 m afstandskrav fra stalde og øvrige anlæg, hvilket vurderes at være overholdt til alle omkringliggende nabobeboelser.

Ansøger har oplyst, at biogas-selskabet forventes at afhente/levere gødning på ejendommen ca. 3 gange daglig, og at det tager ca. 6-7 minutter at fylde en lastbil. Placering af evt. sugebrønde/tværkanaler er der på nuværende tidspunkt ikke taget endelig stilling til, men pga. terrænhældningen forventes disse placeret i midten af staldene og/eller i den nordlige ende af staldene. Ansøger oplyser, at der ved placering af stalde og foderopbevaringsanlæg er taget hensyn til, at de interne transporter kan placeres, så de generer nærmeste naboer mindst mulig. Esbjerg Kommune kan ikke svare mere konkret på, hvor meget det vil lugte ved afhentning fra hhv. sugebrønde/tværkanaler og sandseparationsanlægget.

Det må forventes, at der kan opstå lugt fra visse driftsmæssige aktiviteter, men særligt pga. af afstanden vurderes generne ikke at være i en grad, der er væsentlig for nærmeste nabobeboelser (uden landbrugspligt) eller beboerne i Jernved/Jernvedlund. I vurderingen indgår også, at sandseparationsanlægget placeres i en lukket bygning og at gyllebeholderne teltoverdækkes. Disse tiltag er i udkastet til miljøgodkendelse fastholdt med vilkår.

For at forhindre at naboerne udsættes for væsentlige lugtgener er der i husdyrbrugets miljøgodkendelsen fra 2012 stillet vilkår om, at husdyrbrugets drift ikke må give anledning til lugtgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området. Dette vilkår videreføres.

Justeringer

I udkastet til miljøgodkendelse er det i lugtafsnittet angivet, at der sker bortscreening af staldafsnit. Dette er ikke korrekt, og derfor rettes det. Dette ændrer ikke på at lugtgeneregningen fortsat er overholdt.

Lys-, flue- og støvgener

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej)

Fordi husdyrbruget skal være center for bedriftens kælvende køer og kvier medfører dette, at der af hensyn til arbejdssikkerhed og dyrevelfærd vil være behov for, at der er lys i visse staldafsnit det meste af døgnet. Beboerne på Puggårdsvej angiver, at der mangler oplysninger om, hvilke staldafsnit, der skal være døgnbelysning i, og hvor stærkt orienteringsbelysningen på gavlene bliver. Ansøger oplyser, at produktionen forventes indrettet i hold bestående af de samme dyr i hele goldperioden. Derfor vil derfor være forskelligt hvor i staldene, der er behov for belysning hele døgnet rundt. Evt. belysning på staldenes gavle vil alene være orienteringslys for medarbejdere og chauffører, der leverer/afhenter varer, og der vil således ikke blive sat projektører op.

I udkastet til miljøgodkendelse er der ud fra et landskabeligt hensyn bl.a. stillet vilkår om, at der ikke må være lysudfald gennem tagrygning eller gavltrekanter og kun i begrænset omfang

gennem øvrigt tagareal. Lyskilder i de nye stalde skal rettes nedad og evt. afskærmes, så der ikke sker væsentlig lyspåvirkning af landskabet. Beboerne på Puggårdsvej spørger til, hvad "begrænset omfang" og "væsentlig lyspåvirkning" er.

Af hensyn til at reducere lyspåvirkningen af omkringboende er der stillet vilkår om, at lyset i staldbygningerne skal være slukket eller sænket til 25 lux i tidsrummet kl. 22 til malkning påbegyndes med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet. Ansøger har oplyst, at når der ikke arbejdes i et staldafsnit, så vil lyset blive sænket til maksimalt 10 lux. Beboerne spørger om belysningen i staldene så reduceres til 10 lux, som ansøger har oplyst, eller 25 lux, som der er stillet vilkår om i udkastet til afgørelse.

Ansøger oplyser, at der ikke etableres lysplader i tag eller tagrygning, og derfor vil lysudfald være gennem siderne på staldene og gennem porte i enderne, når disse er åbne.

Med hensyn til støv angiver beboerne, at der med trafikforøgelsen vil blive slæbt meget jord fra ejendommens grusvej og ud på Puggårdsvej især i våde perioder. Det foreslås, at ansøger asfalterer indkørslen til ejendommen og helt op til bygningsmassen.

Beboerne udtrykker samtidig bekymring for, at den meget store forøgelse af transporter til og fra gårdanlægget vil få væsentlig støvmæssig betydning for de omkringliggende naboer. De mener derfor, at der bør fastsættes vilkår til transporter til og fra gården.

Vurdering

Ansøger har oplyst, at der alene opføres udvendig orienteringsbelysning og ingen projektører eller lign. På baggrund af de indkomne høringssvar har ansøger oplyst, at udendørs belysning vil blive forsynet med bevægelsessensorer. Ud fra denne oplysning og vilkårene om natsænkning af lyset i staldene og etablering af afskærmende beplantning vurderer Esbjerg Kommune, at driften ikke vil give anledning til væsentlige lysgener for omgivelserne.

Vilkåret om lysintensitet på maksimalt 25 lux i nattetimer ændres til 10 lux, så ansøger fastholdes på den lave lysintensitet, de har oplyst, der maksimalt vil være i staldene.

I udkastet til miljøgodkendelse er der stillet vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lysgener for omgivelserne. Dermed har tilsynsmyndigheden mulighed for at gribe ind i tilfælde af at der mod forventning opstår væsentlige lysgener for omgivelserne.

Esbjerg Kommune finder, at der med baggrund i de af hensyn til landskabet stillede vilkår om nedadrettede lyskilder i staldene og forbud mod lysudfald fra tagrygning og gavltrekanter og kun begrænset lysudfald fra tagfladen er truffet de nødvendige hensyn for at forhindre væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne og landskabet. Hvis ansøger mod forventning etablerer lysplader i tagarealet eller andre lyskilder end oplyst, vil det ved miljøtilsyn blive vurderet af tilsynsmyndigheden, hvorvidt der er tale om et begrænset omfang hhv. væsentlige lysgener for omgivelserne.

Med hensyn til støv vurderes det, at der pga. afstanden til omboende og beplantningen omkring ejendommen ikke vil være risiko for væsentlige støvgener hos nærmeste naboer ved de mange interne transporter på ejendommen. Derfor vurderes der ikke at være grundlag for at stille supplerende vilkår f.eks. at vejen fra Puggårdsvej til bygningsmassen skal asfalteres. Hvis driften mod forventning viser, at der opstår væsentlige støvgener for omgivelserne, kan

tilsynsmyndigheden håndhæve, at der iværksættes tiltag for at sikre at driften ikke giver anledning til væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Ved informationsmødet, der blev afholdt d. 16. april 2019, blev der udtrykt bekymring for gener fra fluer som følge af driften af husdyrbruget på Puggårdsvej 64. Der er i udkastet stillet vilkår om, at der på ejendommen skal udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Det vurderes, at husdyrbruget ved at efterleve vilkåret vil kunne drives uden at medføre væsentlige fluegener for omgivelserne.

Justeringer

Det fastholdes med vilkår, at udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til ½ time ad gangen.

Nuværende vilkår om at lyset i staldbygningerne skal sænkes til maksimalt 25 lux i nattetimer ændres til 10 lux.

Staldteknologi, ammoniakpåvirkning af beskyttet natur og begrænsning af øvrige husdyrbrugs udvidelsesmuligheder

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej)

I udkastet til miljøgodkendelse har ansøger ønsket at have mulighed for at skrabe det faste, drænedegulv manuelt med en minilæsser 3 gange pr. døgn i stedet for et traditionelt skraberanlæg, der skraber gulvene 12 gange pr. døgn. Årsagen er, at der ønskes mulighed for at benytte sand i sengebåsene, og til at rengøre gulve med gylle og sand er manuel skrabning mest fordelagtigt.

Beboerne på Puggårdsvej stiller spørgsmål ved, om der er foretaget en tilstrækkelig vurdering af effekten af 3 manuelle skrabninger, da effekten ikke er færdigtestet. De angiver, at hvis beregningerne er forkerte, så har det bl.a. betydning for ammoniakbelastningen af det omkringliggende landskab.

Der er i udkastet til miljøgodkendelse redegjort for, at baggrundsbelastningen med ammoniak er lidt forhøjet i forhold til det gennemsnitlige niveau i Esbjerg Kommune, hvilket ifølge beboerne er et udtryk for, at der absolut ikke bør gives tilladelse til yderligere udvidelse til ejendommen.

Beboerne oplyser, at luftbåren kvælstof påvirker planter, søer, materialer og ikke mindst mennesker, og de hævder, at når tallene bliver forhøjet med det ansøgte antal dyreenheder, så viser det også, at der absolut ikke bør godkendes yderligere udvidelse af ejendommen.

På Puggårdsvej 72 er der etableret skovbeplantning i 2014, og beboerne argumenter for at denne biotop bør vurderes som ammoniakfølsom skov som beplantningen på Puggårdsvej 78.

Beboerne stiller spørgsmål ved, om den forøgede ammoniakemission fra udvidelsen af husdyrbruget påvirker løgfrøens levesteder. Det angives i den forbindelse, at der findes et vandhul på en nærliggende matrikel (matr. nr. 6i, afstand ca. 170 m) og et vandhul på en anden nærliggende matrikel (matr. nr. 7d, afstand ca. 800 m), som kunne være levested for

såvel løgfrø som grøn kølleguldsmed. Der spørges desuden til om dyrelivet er undersøgt i disse vandhuller.

Det er i beboernes høringssvar angivet, at hvis andre bedrifter i området påtænker udvidelser for at opnå en levedygtig størrelse, frygter de, at det vil blive meget svært at få lov til på grund af den samlede miljøbelastning. Beboerne finder det ikke rimeligt overfor bedrifter, der måske er nødt til at udvide for at overleve, at en enkelt, stor virksomhed, som ikke er egentlig afhængig af udvidelsen, lægger beslag på så stor en del af udvidelsesmulighederne i området.

Vurdering

Den ammoniakreducerende effekt ved at skrabe faste drænedegulve er i modsætning til skrabere i sengestalde med spalter ikke blevet færdigtestet ved en VERA-test¹. Det er kun den samlede ammoniakemission fra staldsystemet inkl. 12 automatiske skrabninger pr. døgn, der er dokumenteret.

Delresultater (1 måleperiode ud af i alt 6 måleperioder jf. testprotokol er blevet gennemført) viser, at effekten er den samme uanset om der skrubes 2 gange eller 12 gange pr. døgn på faste, drænedegulve. Dette indikerer, at hyppigheden af skrabningerne ikke er afgørende for gulvsystemets forholdsvis lave ammoniakfordampning sammenlignet med øvrige anvendte typer staldgulve hos kvæg.

Der findes således ikke nogen dokumenterede tal at beregne ammoniakeffekten fra 3 manuelle skrabninger ud fra. Esbjerg Kommune har i stedet estimeret effekten på baggrund af tidligere viden om effekten af skrabning af sengestalde med spalter. For at opfylde kravet om anvendelse af Bedst Tilgængelige Teknik (BAT) har ansøger været nødt til at foretage foderkorrektur, så kørerne tildes mindre råprotein end normerne foreskriver, hvilket er et andet tiltag, der kan anvendes til at reducere ammoniakfordampningen fra husdyrbruget.

Det kan diskuteres om effekten af 3 manuelle skrabninger kan tilskrives den estimerede effekt, og derved opfylde BAT-kravet i kombination med reduceret tildeling af råprotein. Alternativet vil være ikke at give ansøger mulighed for at skrabe gulvene 3 gange manuelt pr. døgn, fordi ammoniakfordampningen fra gulvsystemet kun er dokumenteret ved 12 automatiske skrabninger. Dette vil betyde, at ansøger formentlig fravælger at benytte sand i sengebåse.

Der er ingen tvivl om at en udvidelse af den ansøgte størrelse fører til en væsentlig forøgelse af ammoniakemissionen. Som det fremgår af udkastet til miljøgodkendelse er beskyttelsesniveauet for ammoniakpåvirkning af naturlokaliteter ud fra de indtastede forudsætninger overholdt, så emissionens størrelse i sig selv, kan ikke føre til, at der ikke skal meddeles miljøgodkendelse. Det bemærkes i den forbindelse, at uanset hvad den ammoniakreducerende effekt af 3 manuelle skrabninger sættes til, vurderes dette ikke at være afgørende for, hvorvidt beskyttelsesniveauerne for ammoniakpåvirkning af naturlokaliteter vil være overholdt.

¹ Verification of Environmental Technologies for Agricultural Production. Efter ansøgning kan der efter en VERA test opnås en VERA erklæring, som giver adgang til optagelse af teknologien på Teknologilisten med en dokumenteret miljøeffekt. Herefter kan miljøeffekten indgå i ansøgninger om miljøgodkendelse.

Kategorien ammoniakfølsom skov fremgår af husdyrloven og indplaceres beskyttelsesmæssigt som kategori 3 natur, dvs. en merbelastning med ammoniak på over 1 kg N/ha/år kan forbydes.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering at de nævnte plantninger ikke lever op til kriterierne for ammoniakfølsom skov. Kriterierne for ammoniakfølsom skov omfatter:

- Gammel skov (> 200 år),
- Skov der er groet frem af sig selv på tidligere hede, mose eller overdrev
- Skov der indeholder naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen »Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove«, og hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi

I indsigelsen nævnes der to adresser; Puggårdsvej 72 og 78. Puggårdsvej 78 findes ikke, men Puggårdsvej 80 ligger i nærheden af anlægget og har en beplantning omkring sig. Esbjerg Kommune formoder der er tale om en slåfejl, og at det reelt er nr. 80, der menes.

Der er i begge de fremhævede tilfælde tale om skov plantet på tidligere landbrugsjord. Der er sket plantning i ca. 2016 på nr. 72 og omkring 2010 på nr. 80. Der er således hverken tale om gammel skov eller skov, der er groet frem af sig selv. Det er endvidere utænkeligt, at der findes § 25 arter, der har en væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Det er således Esbjerg Kommunes opfattelse, at de nævnte bevoksninger ikke på nogen måde kan defineres som ammoniakfølsomme.

Det bemærkes, at der i udkastet til miljøgodkendelse er foretaget beregninger af husdyrbrugets ammoniakbelastning af skoven ved Puggårdsvej 80, da lokaliteten er udpeget som potentiel ammoniakfølsom skov, og fordi der på daværende tidspunkt ikke blev foretaget nærmere undersøgelser af, hvorvidt skoven reelt var ammoniakfølsom.

I forbindelse med sagens behandling er der vurderet på de omkringliggende vandhullers mulighed for at oppebære en ynglebestand af løgfrø.

Løgfrø har brug for solbeskinnede vandhuller for at yngle. Søen umiddelbart vest for anlægget, på matrikel 6i, Jernvedlund By, Jernved, vurderes derfor ikke at være et egnet ynglevandhul, da det er tilgroet i træer og derfor beliggende i skygge.

Vandhullet øst for anlægget på matrikel 3h, Jernvedlund By, Jernved er beliggende i åbent land, og der findes ikke bevoksning omkring vandhullet. Det er således et mere sandsynligt ynglested. Ammoniakbelastningen er dog så lille (0,9 kg N/ha/år), at den ikke vurderes at give anledning til tilstandsændring af vandhullet og herved påvirke mulighederne for at løgfrø kan yngle i vandhullet.

Med hensyn til arten grøn kølleguldsmed yngler den ikke i vandhuller, men derimod i vandløb med klart vand og stenet bund. At der er set et eksemplar lidt vest for anlægget, skal tages som udtryk for et strejfende individ, formentlig fra Kongeåen.

I husdyrloven er der to parametre, for hvilke man inddrager belastning fra andre husdyrbrug, ved miljøgodkendelse af et husdyrbrug. Det drejer sig om lugt og ammoniakpåvirkning af

kategori 1 natur. Derfor er det korrekt, at en produktion på et husdyrbrug, mht. disse to parametre, kan blokere for et andet husdyrbrugs udvidelse.

Ved godkendelse af et husdyrbrug, skal antallet af andre husdyrbrug der belaster nærliggende naturlokaliteter, inddrages. I praksis er beskyttelsesniveauet bygget sådan op, at alle kategori 1 naturlokaliteter indenfor 2.500 meter, vil få et skærpet beskyttelsesniveau pga. udvidelsen. Det bemærkes i den sammenhæng, at der ikke er nogen kategori 1 lokaliteter indenfor 2.500 meter.

Med hensyn til lugt fungerer husdyrlovens regler sådan, et husdyrbrug ved godkendelse bliver vurderet mht. lugtpåvirkning af omgivelserne. Man inddrager også andre husdyrbrug i vurderingen. Det foregår på den måde, at tilstedeværelsen af andre husdyrbrug (af en vis størrelse, herunder Puggårdsvej 64) indenfor 300 meter fra de kategorier, der skal måles lugt til (enkelt bolig, samlet bebyggelse og eksisterende/fremtidig byzone), regnes med. Det betyder i den konkrete sag, at kun andre husdyrbrug, der lugtbelaster adresserne Puggårdsvej 40, 53, 60 og 68 kan få problemer med at få en godkendelse. I praksis vurderes det at være ret få ejendomme. Konsekvensen af der er andre husdyrbrug i nærheden, er ikke et forbud, men en skærpelse på 10 eller 20 procent af beskyttelsesniveauet for lugt.

Det bemærkes, at det ikke er i modstrid med intensioenerne med husdyrbrugloven, at et husdyrbrug kan påvirke et andet husdyrbrugs udvidelsesmuligheder. Husdyrbrugloven har faktisk netop indbygget bestemmelser, for at sikre mod, at der hamstres miljøgodkendelser.

Justeringer

Ingen.

Overdimensionering og nødvendighed af byggeri

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej og beboer på Puggårdsvej 26)

I to indsigelser er det bemærket, at staldene vil være betydelig større end der er behov for. Beboerne på Puggårdsvej vurderer med baggrund i de lovfastsatte pladskrav, at staldene kan rumme langt over det dobbelte af det antal køer, der er ansøgt om, og undrer sig over, at staldbygningerne skal være næsten dobbelt så store i forhold til bygningerne på Jernvedvej 200, der i 2018 blev miljøgodkendt til stort set det samme antal køer. De spørger til, hvorfor kommunen vil godkende to placeringer til det samme projekt, hvorfor der skal være så meget bygningsmasse på Puggårdsvej 64, hvorfor kommunen vil godkende et størrelsesmæssigt stærkt overdimensioneret byggeri, og de spørger om ansøger senere kan sætte flere dyr ind i staldene, når nu de er store nok til flere dyr. De foreslår desuden, at staldbygningerne tilpasses dyreholdets størrelse og konstaterer, at dette visuelt vil betyde meget. De ønsker staldene afkortet, så de ikke ligger så tæt på naboer og opfordrer kommunen til at lave en klausul om, at dyreholdet ikke kan udvides yderligere.

Beboeren på Puggårdsvej 26 oplyser, at han som faglært landmand med speciale i kvæg har svært ved at se, hvad incitamentet skulle være til at bygge større end der er behov for, og påstår at øget totalareal udover de lovfastsatte pladskrav kun vil have minimal indflydelse på dyrevelfærden. Dyrenes trivsel vil i højere grad afhænge af underlag på ligge- og gangarealer, sengebøjler osv. Han spørger til, om man ikke fra kommunens side kan stille krav om, at

bygningstørrelsen svarer til det, der er normalt for det ansøgte dyrehold, så byggeriet fremstår mindre dominerende i det uforstyrrede landskab.

Ansøger oplyser, at pladsbehovet (staldlængden) er beregnet ud fra at ejendommen skal fungere som kælvningscenter for samtlige kælvende køer og kvier på Rønhaves ejendomme og ikke som en typisk dansk ejendom med malkekøer. Ansøger pointerer, at der kun vil blive bygget det, der er behov for til den ansøgte produktion. På nuværende tidspunkt er der stor debat om fremtidens husdyrproduktion i forhold til dyrevelfærd, klimakrav, bæredygtighed m.v., og i det lys, og med 6 års frist til at udnytte en miljøgodkendelse, er det svært at forudse, hvordan fremtidige krav ser ud. Så for at have tilpasningsmuligheder til fremtidige krav er staldenes ydre rammer indtegnet, så der er fleksibilitet og muligheder i anlæggets indretning.

Længden af staldene har ansøger fastlagt ud fra, at der etableres 2-rk stalde, så der opnås én ædeplads pr. ko. Hvis nærmere beregninger viser, at pladsbehovet reelt er mindre vil det være staldbredden og ikke staldlængden, der reduceres. Reduceres staldbredden mindskes også højden af byggeriet og dermed landskabspåvirkningen.

Der er på nuværende tidspunkt ikke udarbejdet detailtegninger af staldenes indretning, og der findes ingen tilsvarende anlæg i Danmark. Inspiration er indhentet fra ture til Tyskland og USA, hvor ansøger har erfaret, at det specielt i denne periode af dyrenes tilværelse er vigtigt, at der på alle måder gives god plads til, at alle køer både kan æde og have muligheden for at ligge ned på samme tid og gå i stabile sociale grupper (i praksis ugehold). Dette er ekstra pladskrævende og samtidig skal der være mulighed for at rumme produktionsudsving på minimum 25 % Kælvningsfaciliteter, behandlingsområder og separeringsmuligheder mellem holdene tager også ekstra plads. Bredden af en almindelig 2-rk. stald er 30 m, men etableres sengene med sand anbefales der ekstra gangbredde for maskinel udlægning af sand. Der ønskes samtidig mulighed for at etablere drivgange på hver side af staldene, så dyrene på en skånsom måde kan drives til kælvningsboksene, når kælvningerne er ved at gå i gang. Derfor er staldene ansøgt med en bredde på 36 m.

Det er korrekt, at bygningerne på Puggårdsvej 64 er større end bygningerne på Jernvedvej 200, der har modtaget miljøgodkendelse til omtrent det samme dyrehold. Årsagen er ifølge ansøger, at på Jernvedvej 200 er størrelsen af bygningerne begrænset af eksisterende bygninger og offentlig vej. På Puggårdsvej 64 er betydelig bedre mulighed for at indrette staldene med optimal velfærd for køer og ansatte, og derfor har ejendommen også højest prioritet som kælvningscenter af de to.

Vurdering

Ansøger har forud for sagsbehandlingen af ansøgningerne om miljøgodkendelse på Jernvedvej 200 og Puggårdsvej 64 oplyst, at de forventer helt eller delvist at gennemføre begge ansøgte projekter. Ansøgningerne er med hensyn til dyreholdets sammensætning opbygget sådan, at der kan etableres kælvningscenter begge steder. Centeret etableres imidlertid kun på én af de to ejendomme. Ansøger oplyser, at der ikke er taget stilling til anvendelsen af miljøgodkendelsen på den anden ejendom, i fald der også meddeles miljøgodkendelse på Puggårdsvej 64, men det står ansøger frit for at udnytte denne inden for de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Der er ikke i husdyrbrugloven eller anden lovgivning fastlagt øvre grænser for, hvor meget ekstra plads i forhold til dyrevelfærdskravene, der må opføres f.eks. af hensyn til dyrenes trivsel og velfærd. Det afgørende for byggeriets størrelse vil i denne konkrete sag efter de tidligere godkendelsesregler være, om byggeriet kan indpasses i landskabet. I afsnittet "Landskabelige hensyn og alternative placeringer" har Esbjerg Kommune vurderet, at det ansøgte på vilkår kan indpasses i landskabet uden at de landskabelige værdier tilsidesættes. Der vurderes ikke at være hjemmel til at stille vilkår om, at størrelsen af staldene skal svare til det normale for størrelsen af den ansøgte produktion. Ligeledes vil der ikke kunne stilles en klausul om, at dyreholdet ikke kan udvides yderligere. Dette vil komme an på en konkret vurdering i forbindelse med et evt. senere ansøgt udvidelsesprojekt.

Der må ikke uden videre indsættes flere dyr end ansøgt i staldene, så ansøger vil ikke lovligt kunne indsætte flere dyr uden at dette først er ansøgt og miljøgodkendt af Esbjerg Kommune.

I ansøgningen på Puggårdsvej 64, er miljøpåvirkningen beregnet på baggrund af antallet af dyr svarende til de gældende regler for ansøgninger indsendt inden 1. august 2017. Esbjerg Kommune gør opmærksom på, at såfremt ansøger på et senere tidspunkt ønsker at søge om at udvide sit dyrehold, så skal der indsendes en ansøgning efter det nugældende lovgrundlag, hvor miljøpåvirkningen i stedet beregnes på baggrund af produktionsarealets størrelse (den såkaldte stipladsmodel). Ansøger kan også vælge at søge om at komme over på stipladsmodellen uden at der foretages egentlige udvidelser eller ændringer på ejendommen. Beskyttelsesniveauet for lugt vil her sandsynligvis ikke kunne overholdes pga. det relativt store produktionsareal set i forhold til antallet af dyr.

En kommune kan konkret vælge at fravige beskyttelsesniveauet for lugt, ved at anvende en særlig undtagelsesbestemmelse (benævnt 50 % regel for lugt), hvis forudsætningerne for at anvende bestemmelsen er opfyldt. Det vil i så fald være op til kommunen at beslutte, om der kan accepteres en udvidelse af dyreholdet indenfor de allerede etablerede stalde, hvor der vil være plads, fordi de nu opføres større end dyrevelfærdsreglerne foreskriver.

Justeringer

Ingen.

Påvirkning af lokalsamfundet og forringelse af ejendomsværdi

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej)

Der er ifølge beboerne på Puggårdsvej et godt sammenhold og foreningsliv i Jernved/Jernvedlund, og i fællesskab bliver der ført mange ting ud i livet. Med et fald i huspriserne på landet de seneste år og de større landbrugsejendommers opkøb af mindre gårde bliver der flere udlejningshuse. Huse, der ikke istandsættes i samme grad, som hvis folk ejer dem. De, der bor i udlejningshuse, bor der oftere i kortere perioder, og engagerer sig ikke på samme måde i lokalsamfundet.

Ved gennemførelse af to så store udvidelsesprojekter på Jernvedvej 200 og Puggårdsvej 64 vil de afledte påvirkninger fra synlighed, lugt, støj og tung trafik ifølge beboerne påvirke huspriserne. Mest de nærmeste huse, men også resten af lokalsamfundet. De gør opmærksom på, at deres ellers så stærke lokalsamfund ikke tåler yderligere påvirkning af huspriserne og

dermed flere udlejningsejendomme. Med så stort et projekt på tegnebrættet bliver de stavnsbundet til deres huse/ejendomme. Mange har i de seneste år både istandsat og udvidet deres boliger, men udgifterne til forbedringerne kan ikke realiseres ved evt. salg.

Beboerne argumenterer for, at børnefamilier vil holde sig væk fra området, da ingen tør sende deres børn ud på en smal, snoet og trafikeret vej, hvor der er mange tunge transporter.

Vurdering

En eventuel ejendomsværdiforringelse som følge af udvidelsesprojektet på Puggårdsvej 64 er ikke et kriterium, der jf. husdyrbrugsloven kan indgå i vurderingen af, om der kan meddeles miljøgodkendelse til en ansøgt udvidelse. Esbjerg Kommune har derfor ikke forholdt sig til projektets påvirkning af ejendomsværdien i udkastet til miljøgodkendelse.

Vurderingen er i overensstemmelse med gældende praksis hos Miljø- og Fødevarerklagenævnet herunder afgørelse NMK-131-00159, i hvilken det fastslås, at værdiforringelse af omkringliggende ejendomme til et husdyrbrug ikke er et hensyn, der indgår i vurderingen af en ansøgning efter husdyrbrugsloven.

Justeringer

Ingen.

Vandforsyning og forureningsrisici

Synspunkter (Beboerne på Puggårdsvej og Fællesudvalget)

Ved den fulde produktionsudvidelse forventes husdyrbrugets vandforbrug at stige fra 5.000 m³ pr. år til ca. 31.000 m³ pr. år. Heraf udgør 23.000 m³ drikkevand, 6.000 m³ vaskevand til et sandseparationsanlæg og 2.000 m³ vaskevand til stalde m.v. Både fællesudvalget og beboerne på Puggårdsvej spørger om Jernvedlund Vandværk kan levere den vandmængde, som husdyrbruget har behov for. De er samtidig interesserede i, om husdyrbruget har søgt om at etablere deres egen boring, og udtrykker bekymring over, hvad dette vil betyde for forsyningssikkerheden og vandkvaliteten, og om det vil medføre en forøget risiko for forurening af deres drikkevand. De spørger også til, hvor en evt. ansøgt boring skal placeres, og hvor meget støj, der kommer fra sådan en pumpe.

Fællesforeningen undrer sig over, at der ikke er redegjort for virksomhedens vandforsyning i miljøvurderingen. De gør i den forbindelse opmærksom på, at de for nylig har mærket alvoren omkring sikker vandforsyning, da den ene af vandværkets to borer har måttet lukke pga. nedbrydningsprodukter fra pesticider. De vil derfor gerne have sikkerhed for, at en evt. ny stor vandindvinding ikke trækker forurening ind under deres andre to borer.

Ansøger oplyser, at når den endelige miljøgodkendelsen er på plads, vil de øvrige nødvendige tilladelser og godkendelser blive ansøgt hos Esbjerg Kommune inden anlægget opføres. Det betyder, at der vil blive søgt om vandindvindingstilladelse til egen boring evt. suppleret med vand fra det lokale vandværk.

Vurdering

Jernvedlund Vandværk har en indvindingstilladelse på 110.000 m³ pr. år og indvinder pt. ca. 87.000 m³ pr. år. Vandværket har derfor en restkapacitet på 23.000 m³ pr. år. Jernvedlund Vandværk vil derfor ikke med nuværende indvindingstilladelse kunne levere hele vandmængden, der er nødvendig for drive husdyrbruget på Puggårdsvej 64 i ansøgt drift.

Esbjerg Kommune har undersøgt, om det er sandsynligt, at husdyrbruget på anden vis kan forsynes med en tilstrækkelig vandmængde til at drive husdyrbruget. Esbjerg Kommune har i den forbindelse anmodet ansøger om at tage stilling til, hvordan vandbehovet forventes dækket, når vandværket ikke på nuværende tidspunkt har mulighed for at dække behovet.

Ansøger forventer at opfylde vandbehovet ved at indvinde vand fra egen markvandingsboring på Puggårdsvej 64 eventuelt i kombination med vandværksvand. Ansøger ønsker at anvende vandet fra eksisterende boring til både vanding af markerne og til driften af husdyrbruget, herunder vanding af dyr, sandseparation og vaskevand. Alternativt ønskes vandet fra boringen alene at dække driften af husdyrbruget.

Esbjerg Kommune har foretaget en screening af mulighederne for at indvinde vand fra eksisterende markvandingsboring. Resultatet viser, at der pt. vil kunne gives tilladelse til at indvinde vand til den fulde ansøgte produktionsudvidelse. Boringen vil formentlig ikke kunne dække behovet til både markvanding og dyrevanding m.v. Derfor må det forventes, at vand til markvanding fremover skal indhentes fra en anden boring.

Da der pt. vil kunne meddeles tilladelse til indvinding af den nødvendige vandmængde, uden der er behov for at supplere med vand fra vandværk, har Esbjerg Kommune ikke foretaget nærmere undersøgelser af, hvilke mængder, der kan forventes tilført fra Jernvedlund Vandværk eller eventuelt andre vandværker i ansøgt drift.

Det bemærkes, at Esbjerg Kommune ikke har kendskab til, om vandet fra eksisterende markvandingsboring har den kvalitet, som kræves, for at det kan anvendes som drikkevand til dyrene.

Grundvandskvaliteten er primært påvirket af aktiviteterne på landbrugsarealerne og ikke på selve husdyrbruget. Udvaskning af nitrat og evt. pesticider fra de dyrkede arealer er upåvirket af, hvorvidt der er husdyr på ejendommen. Det vurderes derfor, at etablering af kvægproduktion i produktionsbygningerne ikke vil have en væsentlig negativ effekt på grundvandet.

Justeringer

Den årlige drikkevandsmængde revideres fra 23.000 m³ pr. år til 31.000 m³ pr. år efter kontrolberegninger.

I miljøgodkendelsen indsættes der et afsnit, der redegør for nuværende og fremtidig vandforsyning på baggrund af ansøgers oplysninger.

Håndtering af spildevand og restvand

Synspunkter (Beboerne på Puggårdsvej)

I udkastet til miljøgodkendelse er det beskrevet, at ansøger forventer at lede tagvand ud på jorden. Alternativt vil der blive søgt om nedsivning via faskine. Det er også en mulighed, at vandet opsamles og anvendes til vask af sand fra gyllen i sandseparationsanlægget.

Beboerne spørger om muligheden for at anvende vandet til vask af sand fra gyllen er udelukket, hvis sandseparationsanlægget fravælges.

Beboerne gør opmærksom på, at geologien i området består af ler og grundvandsspejlet er højtstående. Etablering af den store bygningsmasse på ejendommen vil påvirke grundvandstrykket i negativ retning. De vurderer, at tagvand på grund af geologien og det højtstående grundvandsspejl ikke kan bortledes via faskiner, nedsivningsanlæg eller ved direkte udledning på jorden. Vandet vil i stedet løbe til dræn og grøfter, og påvirke det kommunale grøftesystem negativt, fordi Puggårdsvej i forvejen har problemer med at få afledt overfladevand. Ifølge beboerne er vejen ofte oversvømmet i vinterhalvåret. Beboerne spørger om der ikke bør tages stilling til udfordringen med overfladevand i byggeansøgningen.

På naboejendommen Puggårdsvej 56 umiddelbart vest for byggefeltet står grundvandet i vinterhalvåret kun ca. 20 cm under jordoverfladen, og beboerne gør opmærksom på, at der er stor risiko for at jorden, der nu er meget frodig, vil blive vandlidende med tendens af højmosé.

Efter beboernes beregninger vil der skulle bortledes ca. 30.000 – 40.000 m³ overfladevand pr. år. De foreslår, at der i stedet for nedsivning eller afledning via faskine/nedsivningsanlæg etableres en trykvandskanal mellem stald 3 og den planlagte beplantning vest for anlægget og en tilsvarende kanal langs den private fællesvej, hvor Puggårdsvej 40, 44 og 56 ligger. De tilføjer, at denne vej allerede nu er kraftig berørt i forbindelse med regnskyl. Som et alternativ foreslås, at regnvandet opsamles og renses, så det kan benyttes som drikkevand til kreaturerne, vask, mælkekøling m.m.

Det er oplyst i udkastet til miljøgodkendelse, at alt restvand (3.500 m³) fra ensilageopbevaringsanlæggene opsamles i eksisterende beholder med 1.120 m³ opbevaringskapacitet, hvorfra det udbringes på en afgrøde. Dette svarer til at beholderen skal tømmes ca. 3 gange årligt for at have tilstrækkelig kapacitet til alt restvand. Beboerne spørger om restvandet skal udsprinkles eller udbringes, og finder det upræcist, hvad de skal vurdere på.

Som det fremgår af udkastet ønsker ansøger for nuværende ikke at udsprinkle restvandet, men angiver, at der vil blive ansøgt herom, såfremt dette ønskes foretaget på et senere tidspunkt. Indtil videre er det således planen, at restvandet skal udbringes på almindelig vis.

Hvis ikke der etableres et sandseparationsanlæg på ejendommen forventes det opsamlede vand ikke anvendt til at separere sand fra gyllen.

Vurdering

Naboerne udtrykker bekymring om, at den store bygningsmasse på Puggårdsvej 64 vil påvirke grundvandstrykket i negativ retning. På ejendommen befinder det primære grundvandsmagasin sig mellem 12-18 m under terrænniveau jf. boringsdata. Det vurderes derfor, at der ikke vil kunne forekomme opstigende grundvand til terræn. På lokaliteten er der

ler i terræn. Dette ler besværliggør en nedsivning af overfladevand. Det vand, som naboerne oplever 20 cm under terræn, vurderes at være regnvand/overfladevand, som på grund af lerlaget kun langsomt siver ned.

Etablering af bygningsmassen på Puggårdsvej 64 vurderes ikke at medføre en opstigning af grundvandet i området, og dermed ej heller forårsage en negativ påvirkning af grundvandstrykket.

Der vil ved bygningerne umiddelbart skulle etableres dræning og bortledning af overfladevand. Dette vil umiddelbart medføre en reduceret ophobning af vand ved bygningerne. Etablering af bygningerne vurderes ikke at medføre øget vand i terræn på Puggårdsvej 56. Ophobning af vand på Puggårdsvej 56 vurderes at skyldes den lerede undergrund, som besværliggør nedsivning.

Kommunen tager normalt først stilling til, hvorledes tagvandet bortledes i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse. Det skyldes, at det sker, at ansøgte miljøgodkendte projekter bliver reduceret eller helt bortfalder uden at blive realiseret.

Hvis en lodsejer ønsker at udlede tagvandet på jorden, kan kommunen ikke stille krav. Det er dog en forudsætning, at tagvandet bliver på egen grund, og ikke løber ud på vejen eller ind til naboen.

Hvis tagvandet ikke kan nedsive i faskiner, har ansøger mulighed for at lave afvandingsgrøfter med nedsivning eller evt. udledning til vandløb/dræn via et forsinkelsesbassin, men der vil ikke blive givet tilladelse til udledning via vejgrøft.

Esbjerg Kommune har ikke kendskab til en teknologi, som kan rense tagvand, så det opnår definitionen "rent vand" til vask af f.eks. malkeanlæg, dvs. at det opfylder fødevarehygiejneforordningens formål ("rent vand" må ikke skade fødevaren). Det er Fødevarestyrelsen, der er tilsynsmyndighed på dette.

Forslag til justeringer

Ingen.

Øvrige bemærkninger

Synspunkter (beboere på Puggårdsvej og beboere på Puggårdsvej 26)

I udkastet til miljøgodkendelse er der argumenteret for, at bedriftens ejendomme med husdyr herunder Jernvedvej 200 og Puggårdsvej 64 skal miljøgodkendes hver for sig, ud fra den betragtning at ejendommene kan adskilles forureningsmæssigt bl.a. pga. afstanden mellem dem. Beboerne stiller spørgsmålstejn ved rigtigheden heraf, idet husdyrbruget skal fungere som kælvningscenter for bedriftens ejendomme. De vurderer, at denne sammenhæng mellem de to ejendomme og bedriftens øvrige ejendomme skaber samdrift, der gør husdyrbrugene skal vurderes samlet.

Beboerne på Puggårdsvej oplyser, at det i udkastet til miljøgodkendelse ikke er nævnt, hvilken bekendtgørelse godkendelsen er truffet efter. De angiver at dette er en mangel, der kan gøre det svært at vurdere om lovgivningen er fulgt.

Ansøger har indsendt afløbsplaner for de ansøgte placeringer af bygningerne, der viser hvordan ajle og restvand forventes afledt og opbevaret. Disse er indsat i miljøgodkendelsen. Derudover har ansøger i ansøgningen redegjort for, hvorledes gødning og spildevand håndteres og opbevares. Beboerne spørger, om afløbsplanerne kun er forslag og hvorfor kommunen vil godkende et projekt uden fast afløbsplan.

Beboerne spørger til, hvad den eksisterende staldbygning skal bruges til. I udkastet til miljøgodkendelse er det beskrevet, at denne bygning ved opførelse af stald 3 tages ud af drift som stald, og vil i stedet blive anvendt til opbevaring. Beboeren på Puggårdsvej 26 gør opmærksom på, at stalden er fra 2003 og karakteriserer den på den baggrund som tidssvarende. Hvis stalden tages ud af drift og erstattes af nye stalde bidrager bygningen ifølge beboeren også til den usædvanlig store bygningsmasse i forhold til produktionens størrelse.

Der spørges af beboerne til,

- hvor malkecentret vil blive placeret, hvis det integreres i stalden, og hvor tilkørsel for afhentning af mælk vil være?
- om automatisk skrabning af gulve hver 2. time eller manuel skrabning med minilæsser hver 8. time har betydning for støj og lugt?
- hvor tværgangene mellem staldene placeres?
- hvilken gulvtype etableres der i stald 1, 2 og 3?
- har gulvtypen betydning for, om der foretages automatisk eller manuel skrabning?
- hvorfor årsproduktionen af tyrekalve og småkalve står til at være hhv. 3.900 og 325, når der efter beboernes beregninger skal fødes ca. 4.352 kalve?

I forhold til det sidste punkt svarer ansøger, at tyrekalve opgøres i producerede kalve pr. år i modsætning til kviekalve, som opgøres i årsværter. Derfor er der stor forskel i angivelsen, men ud fra antallet af dyreenheder (DE), så er der cirka halvt så mange DE i tyrekalve som kviekalve, hvilket stemmer overens med at tyrekalve sælges som spæde.

Beboerne bemærker, at der er mange uafklarede ting i projektet, og mange punkter er der tilsyneladende endnu ikke taget stilling til. Det gør det svært at tage stilling til ansøgningen, idet konsekvenserne er forskellige alt afhængigt af hvilket udfald, der vælges. De spørger også til, hvad de giver høringssvar på, da der er mange uafklarede ting i projektet.

Ansøger oplyser, at placeringen af malkecentret endnu ikke er fastlagt, såfremt det integreres i stald 1. Dog vil det være mest hensigtsmæssigt midt i stalden eller i den sydlige ende af stalden. Tilkørselsvej for mælkebil fremgår af kortet i afsnittet "Støj".

Vurdering

Ifølge husdyrlovgivningen skal flere ejendomme med tilhørende anlæg under samme bedrift godkendes samlet, hvis anlæggene på bedriftens ejendomme er teknisk og forureningsmæssig forbundne. Udgangspunktet er ifølge Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis, at husdyrbrug der er beliggende på hver sin selvstændigt matrikulerede ejendom skal godkendes hver for sig

med mindre det efter en konkret vurdering ikke er muligt at bedømme og regulere anlæggene adskilt i godkendelsesmæssig sammenhæng.

De to husdyrbrug på Puggårdsvej 64 og Jernvedvej 200 hører under samme bedrift, men er placeret på hver sin selvstændige ejendom med en afstand på ca. 2,2 km (luftlinje) mellem hinanden. Bedriftens øvrige husdyrbrug er ligeledes placeret på selvstændige ejendomme, og er i øvrigt placeret længere væk fra Puggårdsvej 64.

Det forhold at det er muligt at beregne og vurdere forureningen selvstændig fra hvert af bedriftens husdyrbrug medfører, at Esbjerg Kommune samlet vurderer, at husdyrbruget på Puggårdsvej 64 skal vurderes i én selvstændig miljøgodkendelse. Flytning og midlertidig opstaldning af bedriftens køer og kvier til Puggårdsvej 64 i forbindelse med kælvning vurderes ikke at føre til, at kælvningscentret på Puggårdsvej 64 skal godkendes sammen med bedriftens øvrige husdyrbrug, så de samlet må betragtes som ét anlæg.

Ifølge overgangsbestemmelserne (§ 10 stk. 9 i lov nr. 204 af 28. februar 2017: Ny regulering af husdyrbrug m.v. og indførelse af generelle regler for anvendelse af gødning på arealer og for husdyrbrug m.v. som udmøntning af dele af fødevarer- og landbrugspakken samt ændringer som følge af VVM-direktivet m.v.) til den nye husdyrregulering fremgår det, at ansøgninger der ikke er færdigbehandlet inden 1. august 2017 skal færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Esbjerg Kommune har i udkastet til miljøgodkendelse derfor angivet, at godkendelsen behandles efter reglerne i lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016. Beboerne har således ikke ret i, at det i udkastet ikke er angivet, hvilken bekendtgørelse afgørelsen er truffet efter.

Der foreligger så vidt vides ingen undersøgelser af lugt fra sengestalde med fast, drænet gulv med skraberanlæg hver 2. time kontra 3 manuelle skrabninger pr. døgn. Forskelle i lugtafgivelsen indgår ikke i lugtgenereberegningen og forventes at være begrænset. Det forventes, at der vil være mere støj ved manuel skrabning, da dette udgøres med minilæsser eller lign. Da skrabning foregår inde i staldene forventes det ikke at give anledning til gener i en sådan grad, så de vilkårsfastsatte støjkrav ikke kan overholdes, og der er derfor heller ikke foretaget støjberegninger fra skrabningerne.

En miljøgodkendelse skal bl.a. sikre, at gødning og spildevand håndteres, opbevares og udbringes miljømæssigt forsvarligt. Udover ansøgers redegørelse suppleret med fremsendte afløbsplaner er der i udkastet også stillet vilkår om, at der senest 1 måned efter byggeriet er afsluttet, skal indsendes en afløbsplan udført af autoriseret kloakmester. Planen skal beskrive afløbsforhold fra nye stalde, gødnings- og foderopbevaringsanlæg samt øvrige befæstede arealer. Esbjerg Kommune vurderer herudfra, at det i tilstrækkelig grad er sikret, at gødning og spildevand håndteres, opbevares og bortskaffes på forsvarlig vis, så der ikke opstår forurening af miljøet.

Der opnås med en miljøgodkendelse 6 års frist til at udnytte det ansøgte projekt. Da det kan være svært at forudsige, hvordan fremtidens dyrevelfærds-, klima- og miljøkrav kommer til at udmønte sig, har ansøger via forskellige scenarier søgt om fleksibilitet bl.a. med hensyn til indretning og tekniske løsninger. Esbjerg Kommune har i udkastet til miljøgodkendelse forsøgt at beskrive og vurdere hver af de oplyste scenarier, så høringsparterne har haft størst muligt kendskab til konsekvenserne af det ansøgte projekt. Esbjerg Kommune har dog forståelse for, at det som nabo kan være svært at forholde sig til og overskue konsekvenserne af de enkelte

scenarier. Det vurderes, at der ikke i udkastet har manglet oplysninger eller vurderinger, der kan begrunde, at udkastet skal sendes ud i fornyet høring.

Der er i udkastet til miljøgodkendelse omtalt 3 gulvtyper, som kan indsættes i stald 1, 2 og 3. Dette er hhv. 1: fast, drænet gulv med 2 % hældning mod dræn, 2: præfabrikeret gulv med et fald på 1 % mod gulvmidte og 3: Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med fald mod gulvmidte på minimum 1,5 %. Fælles for disse gulvtyper er, at de har samme relativt lave ammoniakfordampning i forhold til andre gulvtyper. Ansøger kan frit vælge mellem disse 3 typer, da forudsætningerne for beregningerne er ens. Typen af gulv, der lægges, er ikke afgørende for, om der skræbes manuelt eller automatisk. Det afgørende for dette er om der etableres sand i sengene.

Der er ikke i husdyrbrugloven eller anden lovgivning fastlagt øvre grænser for, hvor meget plads, der må opføres f.eks. til opbevaring af maskiner til driften. Det afgørende i henhold til lovgivningen er, om byggeriet kan indpasses i landskabet. I afsnittet "Landskabelige hensyn og alternative placeringer" har Esbjerg Kommune vurderet, at det ansøgte på vilkår kan indpasses i landskabet uden at de landskabelige værdier tilsidesættes.

Det forhold at eksisterende stald ændrer anvendelse til opbevaring er ikke nødvendigvis medvirkende til at øge arealet af bygningsmassen, da bygningen fortsat indgår som en driftsbygning blot med en anden funktion. Havde bygningen ikke været der i forvejen, kan det ikke afvises, at ansøger i stedet ville have søgt om at opføre en anden bygning med opbevaringsplads f.eks. i form af en maskinhal. Esbjerg Kommune finder desuden, at ændring af anvendelsen af eksisterende stald til anden driftsmæssig anvendelse end stald giver god mening for at opnå en mere hensigtsmæssig drift, hvor staldene ligger placeret samlet.

Placering af tværgang mellem staldene er ikke fastlagt på nuværende tidspunkt. Gangene anvendes kortvarigt, og vurderes uanset placering ikke at give anledning til væsentlige gener for omgivelserne.

Justeringer

Ingen.

Visualiseringer af det ansøgte byggeri

Synspunkter (beboerne på Puggårdsvej)

Efter modtagelse af beboernes høringsbemærkninger om, at det er en mangel, at der ikke er udarbejdet visualiseringer af det ansøgte byggeri, har Esbjerg Kommune revurderet behovet og ændret synspunkt. Ansøger er derfor blevet bedt om at indsende visualiseringer af byggeriet, så der sikres det bedst mulige grundlag at vurdere sagen ud fra.

Esbjerg Kommune har efterfølgende modtaget visualiseringerne, og ved en 14 dages høring forelagt visualiseringerne for den høringskreds, som blev hørt i forbindelse med udkastet til miljøgodkendelse.

Der er i denne forbindelse indkommet bemærkninger fra 17 nabobeboelser på Puggårdsvej. Bemærkningerne udgør dels en gentagelse af de tidligere indsendte høringsbemærkninger vedr. afskærmning af bygningsmassen og dels nogle bemærkninger til visualiseringerne.

De oplyser, at der bør opføres minimum 6 rækker afskærmende beplantning omkring hele ejendommen og at de ikke anser punktbeplantning mod sydøst som en mulighed, fordi det hverken afskærmer for bygningerne eller lys, støj og lugt. Desuden oplyser de, at en jordvold, evt. med 1-2 af de inderste rækker beplantning på volden, vil være med til at afskærme byggeriet med det samme. Beplantningen ned mod Puggårdsvej angiver de bør rykkes op til bygningsmassen. Disse bemærkninger er der tidligere vurderet på i afsnittet "Landskabelige hensyn og alternative placeringer".

I forhold til de fremsendte visualiseringer bemærker naboerne, at disse er foretaget med 8 meter høje træer. Beboerne antyder, at det vil vare mange år, før beplantningen når op i den højde.

De angiver desuden, at beplantningen omkring bygningerne er visualiseret i sommerhalvåret, hvor afskærmningen er tæt og grøn. I de øvrige ca. 6 måneder af året, hvor der ikke er blade på træerne, vil lys fra gården være meget synlig, da det vil være mørkt fra sidst på eftermiddagen til hen på morgenen.

Vurdering

Esbjerg Kommune har udarbejdet retningslinjer for udarbejdelse af visualiseringer i forbindelse med lokalplaner. Det er de samme retningslinjer, som ansøger er blevet bedt om at opfylde ved visualisering af det ansøgte byggeri. Et af kravene er, at visualiseringerne skal vise den samme situation i forhold til årstid og vejrlig med og uden det ansøgte byggeri. De uredigerede fotos fra de tre fotopunkter er alle sommerbilleder. Derfor har ansøger også indsendt visualiseringer af det ansøgte byggeri, hvor den afskærmende beplantning har blade på træerne og giver en god slørende effekt. Det er korrekt, at i en vintersituation vil beplantningen yde en ringere afskærmning i forhold til den situation, der er visualiseret. Som tidligere angivet, vurderes det ansøgte at kunne drives uden at medføre en væsentlig påvirkning af landskabet og gener for omgivelserne fra bl.a. lys, støj og lugt.

Det forventes, at det vil vare ca. 10 år før træerne er veletablerede i 8 meters højde. Fra byggeriet opføres og indtil da, vil beplantning gå gradvis fra at være ikke eksisterende til at yde større og større afskærmning i sommerhalvåret. Det forventes, at staldanlægget ikke vil være udtjent før efter minimum 20-30 år, og derfor vurderes visualiseringer med 8 meter høje træer at skildre den situation, der vil være i området den største andel af tiden.

Som angivet i afsnittet "Landskabelige hensyn og alternative placeringer" er det ikke hensigten, at hele anlægget skal omkranses af massiv beplantning for at skjule byggeriet i landskabet. Beplantningen har til formål at lette overgangen mellem byggeriet og det omgivende landskab.

Justeringer

Ingen.

Modtagne bemærkninger

Der er ifm. den 6 ugers offentlige høring modtaget 3 høringssvar til udkastet til miljøgodkendelse fra:

- Fællesudvalget for foreningerne i Jernved og Jernvedlund. Udvalget er en paraplyorganisation for følgende foreninger: Jernved Idrætsforening, Jernved Ungdoms- og gymnastikforening, Jernved Cykelklub, Seniorklubben Jernved/Gredstedbro, Ribe Hundevenner, Jernved/Gredstedbro Sognearkiv og Jernved Kulturhus
- Beboerne på følgende 20 ejendomme på Puggårdsvej: Puggårdsvej 24, 26, 28, 30, 34, 35, 40, 43, 44, 49, 53, 56, 57, 60, 68, 69, 72, 76, 79, 80
- Beboer på Puggårdsvej 26

Derudover er der modtaget kommentarer fra ansøger til ovenstående bemærkninger.

Der er ifm. den 14 dages offentlig høring af visualiseringer af byggeriet modtaget 1 høringssvar fra:

- Beboerne på følgende 17 ejendomme på Puggårdsvej: Puggårdsvej 24, 26, 30, 34, 40, 43, 44, 49, 53, 56, 57, 60, 68, 69, 76, 79, 80

Der er den 21. januar 2020 modtaget yderligere bemærkninger fra beboerne på følgende 20 ejendomme på Puggårdsvej: Puggårdsvej 24, 26, 28, 30, 34, 35, 40, 43, 44, 49, 53, 56, 57, 60, 68, 69, 72, 76, 79, 80.